

Østfoldslekt

Digitalt medlemsblad

nr. 2 - 2023

SLEKT OG DATA
ØSTFOLD

INNHOOLD

3. Lederspalte, av Henning Pytterud
4. Glimt fra vårens aktiviteter, av Margaret H. Strand
13. Referat fra årsmøtet 2023, av Bjarne Jacobsen
17. Gravminner, referat av Anne Marie Sandhaugs presentasjon
19. Danske aner? av Margaret H. Strand
25. Slektsforskerkurs på Fredrikstad Bibliotek, av Anne Marie Sandhaug
28. Datahjørnet: PDF – nyttig og forvirrende, av Henning Pytterud
30. Kirkebøker, av Margaret H. Strand
38. Tips for slektsgranskere, av Margaret H. Strand

Bildet på forsiden:

Collage av Anne Marie Sandhaug

Aktivitetskalender våren 2023

Torsdag 20. april kl. 18.30 på Bøndernes Hus i Råde:
Medlemsmøte: Kai-Samuel Vigardt forteller om: De reisende

Mandag 24. april kl. 18.30 på Lionshuset i Skjeberg:
Brukergruppa i Legacy

Torsdag 27. april kl. 18.30 i Randulfstua, Askim Museum:
Ann-Helen Teig Ringstad: Kan jeg skrive bok? Se siste side.

Mandag 22. mai kl. 18.30 på Lionshuset i Skjeberg:
Brukergruppa i Legacy

Torsdag 25. mai kl. 18.30 på Bøndernes Hus i Råde:
Medlemsmøte

Torsdag 1. juni: Medlemsmøte i Randulfstua på Askim Museum kl. 18.30

Lørdag 3. juni: Sommertur til Elverum, med besøk i Glomdalsmuseet. Detaljer om turen, pris og påmeldingsfrist vil bli sendt ut pr. e-mail.

oooooooooooooooo

Første medlemsmøtet etter sommerferien blir på Bøndernes Hus i Råde torsdag den 24. august kl. 18.30.

Vi minner interesserte om at de svenske slektsforskerdagene holdes i Östersund fra 25-27. august.

Se: <https://sfd2023.se/>

Kjære medlemmer!

Årsmøtet avviklet

Våren er sesong for årsmøter i lag og foreninger. Slekt og Data Østfold hadde årsmøte lørdag 18. mars. Møtet gikk stille og rolig for seg, uten overraskelser. Fullt referat finnes lenger bak i bladet. Regnskapet viser et lite underskudd, men vi har oppsparte midler fra pandemitiden. Selv med tilsvarende underskudd i inneværende år vil vi ikke bruke opp «pandemipengene».

Det ser ut til at vi får repriser på snø og kulde, selv om kalenderen snart viser april. Mange vil flytte fokus fra skjerm og anetavler til slektstreff og besøk på gamle tufter.

Gravminnene er foreningens kanskje viktigste tilbud. Mange av kirkegårdene trenger oppdatering. Det kan være ti år eller mer siden bildene ble tatt og det skjer mye på ti år. «Gravminnesjef» i Østfold er Anne Marie Sandhaug. Hvis du kunne tenke deg å bidra i dugnaden med å ta bilder eller «lenke» (koble bildene til navn og gravplass), ta kontakt med Anne. Mai er den beste tiden å ta bilder!

Styret vil jobbe videre med tips som er kommet inn. Vi hadde et eksperiment i siste møte i Indre Østfold. Det var en mellomting mellom vanlig medlemsmøte, slektskafé og kurs. Utgangspunktet var et brev fra Fred M. Jackson i Houston, Texas. Han og kona Brenda kommer til Norge i mai og ville gjerne se stedene hvor forfedrene bodde. I felleskap fulgte vi familien fra Askim via Eidsberg til Trøgstad. Vi kan gjenta eksperimentet med et annet mysterium.

God sommer!

Henning Pytterud

Glimt fra vårens aktiviteter

Årets første medlemsmøte

Lørdag den 28. januar ble det holdt medlemsmøte på Bøndernes Hus i Råde. Det var godt oppmøte. Tema for dagen var «Bruk av svenske *husförhörslängder*», og det var Anne Marie Sandhaug fra Fredrikstad som delte av sin rike erfaring med oss.

HUSFÖRHÖRSLÄNGDER

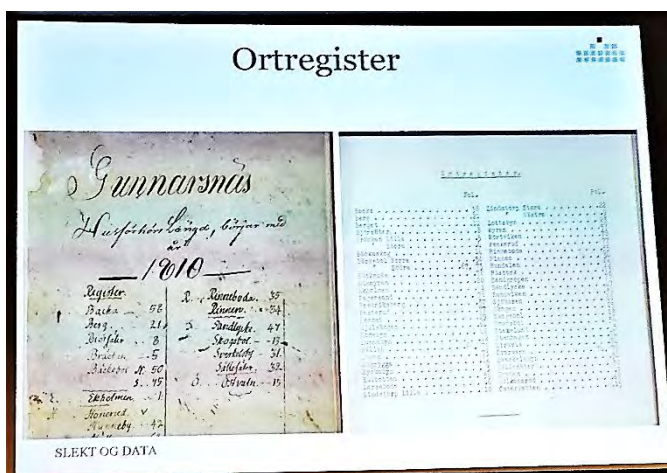
«Alle er med i de svenske *husförhörslängdene*», fikk vi høre, da presten førte oversikt over sine sognebarn, gård for gård og torp for torp. Det ble som regel tatt husförhör en gang i året, og hver protokoll dekker en periode på 5-10 år.

I tillegg til det svenske riksarkivets [Digitale Forskarsalen](#) og [ArkivDigital](#), som vi har omtalt i forrige nummer av Østfoldslekt, minnet Anne Marie oss på at det er mange poster fra *husförhörslängdene* gratis tilgjengelig i *FamilySearch*.

Fra [Search Records](#) (søk opptegnelser) siden i *FamilySearch* kan man velge bestemte samlinger på to måter: enten ved å klikke på «Finn en samling», og taste inn Sverige, f.eks. vil man finne de databasene som er tilgjengelige fra Sverige, bl.a. *Sverige Husstandsundersøkelsebøker, 1880-1930* (hvis man først har valgt norsk språk). Fra den engelske siden må man skrive «Sweden», og *husförhörslängdene* heter da Household Examination Books. (Språkikonet finner man på

menylinjen øverst til høyre.) Da kan man søke i kun denne databasen på 87.000 skannede bilder, i stedet for i alle *FamilySearch* sine utallige millioner opptegnelser fra hele kloden. De har også flere svenske databaser.

Vi fikk demonstrert nummereringssystemet for svenske kirkebøker som brukes i det svenske Riksarkivet så vel som i *ArkivDigital*. Kirkebøkene er organisert etter *län* og *kyrkosokn*.

Husförhörslängdene er organisert etter gård/torp. Mange er ført alfabetisk etter bosted (hovedgård) mens andre er innført i roter med gårder som ligger geografisk i nærheten av hverandre.

Noen har en alfabetisk innholdsfortegnelse foran (organisert etter bosted, ikke personnavn).

Formålet med *husförhörslängder* var å dokumentere kristendomskunnskap samt lese- og skriveferdighet hos befolkningen. Og i et land som ikke tok opp vanlige folketellinger, fungerte også disse protokollene som myndighetenes oversikt over befolkningen. Leseundervisningen var motivert av religiøse formål, men bidro til at leseferdighet i den svenske befolkningen på 1700 og 1800-tallet var mye høyere enn i mange andre land.

Husforhør ble ofte tatt på høsten kort tid etter «flyttedagene» for tjenerskap og gårdsarbeidere. Det var påbud om å være til stede, og man kunne bli ilagt bot eller annen straff for å utebli.

Husförhör under 1800-talet.
Maleri av Knut Ander (1873-1908)

Vi fikk se eksempler fra Gunnarsnäs som viser oppsettet i en typisk *Husförhörslängd*, der hver boenhet på gården ble oppført for seg, med først foreldre, så barn og til sist gårdsarbeidere/tjenestefolk. Personens stilling i husholdet og yrke ble også nedtegnet. Noen grupperinger kunne bli ført i separate kategorier, f.eks. soldater, *fattighjoner*, mm. Når et navn var overstrøket betyr det ikke at presten hadde skrevet feil, men at vedkommende har enten flyttet fra bostedet i den aktuelle perioden eller dødd. Det er en kolonne i skjemaet for dødsdatoer.

Det ble også ført fødselsår/dato og sted. Det kan av og til være feil i disse datoene, så sjekk med dåpsprotokollene (*födelse- och dopböcker*).

Vielsesdato/lysning for ektepar er også ført noen ganger, spesielt hvis vielsen fant sted i perioden kirkeboken dekket. Det er kolonner for inn- og utflytting, og ofte sidehenvisning til innføringen i flytteprotokollene (*in- och utflyttningslängder*). Grad av lese- og skriveferdighet ble notert, samt hvor ofte vedkommende tok del i nattverd.

Vaksinasjon mot kopper ble også registrert.

Man kan ofte finne prestens anmerkninger om enkeltindivider, f.eks. om fysiske eller mentale handikap.

Innholdet i *husförhörslängder* og rekkefølgen av opplysningene forandret seg litt i løpet av ca. 200 år.

FLYTTING

Dersom en person flyttet innenfor sognet, er dette som regel angitt med sidenummer og årstall/dato. Da kan man raskt finne vedkommende på angitte side i samme *husförhörslängd*. Er de flyttet ut av sognet, noterte presten årstallet (noen ganger datoen), navnet på sognet, samt nummer i flyttelisten. Da kan man raskt finne frem i *utflyttningslängden*.

Hvis man ikke finner ut hvor en person ble av ved å følge henvisningene i *husförhörslängdene*, kan man forsøke *Obefintlighetsregisteret*, der noterte presten personer som ikke lenger befant seg i sognet, men som ikke hadde meldt fra om flytting. Man kan også prøve å lete i nærliggende gårder og nabosogn hvis man «mister» en person. Man kan også sjekke i kirkeboka om de har giftet seg eller dødd.

Men folk trengte en flytteattest fra presten, så de fleste ble registrert som flyttet, og det er som regel notert i protokollen hvor de dro, om det var til en annen gård i sognet, et annet sogn eller til utlandet. I de siste to tilfellene ville vedkommende også være nedtegnet i *Utflyttningslängden*.

174 Phagskal

	Personernas namn, stånd, embete, yrke och näringsfång (backstuga-, inhyses- och fattighjon), nationalitet (om främmande), lyten (svagstata, blinda, döfstumma)	Födelse-			Äktenskap		Flyttat		Ladstänga- stiftens no	Död	Läser Inneh. kat. manatit	Försä- rhetlan	Bevstat förhör och					
		år	mån. och dag	ort, (socken i län, stad)	Gift	Enkling eller Enka	Koppor	från (socken i län, stad eller pag. i husförb.-boken)					år, månad o. dag	1881	1882	1883		
1	Pham. Olaf Jakobsson	22	24	G	1													
2	H. Meja Petra Larv.	31	13	H	1					18 187								
3	B. Anders Jakobson	57	2/2	Ö														
4	Erik Gustaf	61	1/8	G														
5	Meja Kajsa	63	2/6	"														
6	Olaf	68	2/5	"														
7																		

Et eksempel fra Gunnarsnäs, som viser oppsettet i en typisk husförhörslängd.

INNFLYTTEDE SVENSKER TIL ØSTFOLD

Vi ble minnet om databasen «Innflyttede svensker til Østfold», som er tilgjengelig i det norske Digitalarkivet. Databasen er ikke så lett å finne, men her er lenke til søkesiden: <https://www.digitalarkivet.no/search/2/100653>

Skal man lete den opp siden, velger man FINN KILDE, DIVERSE KILDER, etterfulgt av PERSONLISTE og geografisk område: ØSTFOLD.

Denne databasen ble kompilert av medlemmer av Østfold Historielag, fra innføringer i «innflyttede» i kirkebøker for Østfold. Det kan være et godt utgangspunkt for å finne ut hvor i Sverige en person kom fra, hvis det kun står «Sverige» i en folketelling eller vielsesprotokoll.

KART

Anne Marie anbefalte oss å bruke kart over Sverige når vi holder på med slektsgransking, og minnet på at det i likhet med Norge har vært omorganisering av distrikter og fylker der. Les mer om län/landskap her:

<https://www.varldenshaftigaste.se/topplistor/sv-eriges-21-lan/> og

<https://www.varldenshaftigaste.se/topplistor/sv-eriges-25-landskap/>

Nettsiden har oversiktlige kart over både län og landskap-inndelingen. Et len er et administrativt distrikt, inndelt i kommuner og sogn, og genealogiske kilder er derfor organisert i len.

Noen av de gamle lenene som vi kjenner fra slektsgransking er blitt omorganisert. Älvsborgs Län, f.eks. er fra 1998 blitt en del av **Västra Götalands län**, sammen med Göteborgs och Bohus län, og store deler av Skaraborgs län.

Det er også greit med kart for å finne nærliggende kirkesogn (församlingar), kanskje din ane giftet seg med en pike fra et nabosogn?

Men både Riksarkivets og ArkivDigitals samlinger av skannede kilder er greie å finne frem i.

ArkivDigital har i tillegg en omfattende søkbar database, mens Riksarkivets «Digitale Forskarsalen» har nylig fjernet sitt «Personsøk».

ArkivDigitals registersøk med mange databaser å velge fra, kirkebøker over fødte mm., samt «Sveriges Befolkning», databaser tilsvarende folketellinger tatt fra opplysninger i husförhörslängder og församlingsböcker. Der kan man søke etter personnavn.

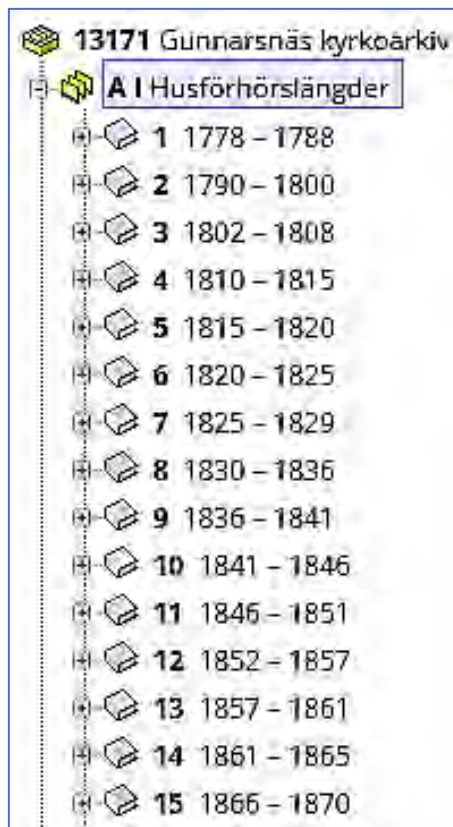
SVENSK ORDLISTE

Vi ble også anbefalt å bruke en svensk ordliste. Anne Marie Sandhaug ga oss følgende eksempler: ARRENDATOR = en som leier/bruker en gård, men ikke eier den; STOM = bosted for soldater; TORPARE som noenlunde tilsvarende husmenn. Forkortelsen DR. betyr *dräng* og ikke *doktor*.

KIRKEBØKER

Hver type protokoll har en bokstav, og de forskjellige bind er nummerert i kronologisk rekkefølge, med de eldste som nr. 1. Her er noen eksempler, men det finnes flere typer:

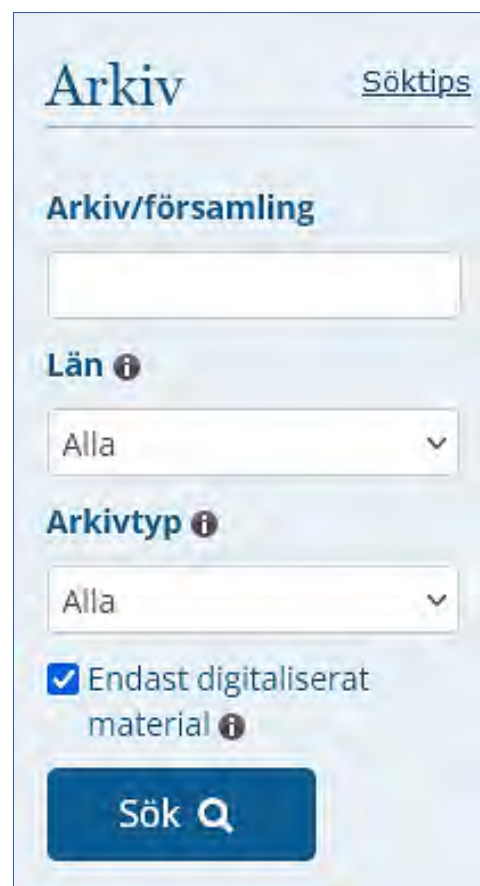
- A I – Husförhörslängder
- A II – Församlingsböcker
- A III – Böcker över obefintliga
- B I – Inflyttningslängder
- B II – Utflyttningslängder
- C I – Födelse- och dopböcker
- D I – Kommunionlängder
- E I – Lysnings- och vigselböcker
- F I – Död- och begravningsböcker

Kronologisk nummerering av bindene, her husförhörslängdene i Gunnarsnäs

(Skjerm bilde fra Riksarkivets Digitale Forskarsal, men samme systemet brukes i ArkivDigital)

Søkemeny for skannede kilder i Digitale Forskarsalen

Her kan man søke etter sognets navn, med eller uten å måtte skrive inn län. Det er denne funksjon man bruker for å finne skannede husförhörslängder. Velg arkivtype: Kyrkoarkiv.

Sök bland arkivhandlingar

Arkivbildare

Arkivtyp

Land

Län

Landskap

[Återställ formulär](#)

Søkemeny for skannede kilder fra Arkiv Digital.

EKSEMPEL

Vi fulgte et eksempel fra Anne Maries manns slekt, der utgangspunktet var fødsels-datoen på en gravstein. Det var ikke blitt snakket om i familien at vedkommende kom fra Sverige, men det viste seg senere at han var kommet til Norge i ung alder med sine foreldre.

Gravstein som viser Karl Andersens fødsels- og dødsdato (Slekt og Data Gravminner)

Folketellingene 1910 og 1920 hadde oppgitt Karl Andersens fødested som Fredrikstad, mens 1900-tellingen oppga Sverige. 1891-tellingen derimot oppga sognet «Gunnornæs».

Karl Andersen som ung mann

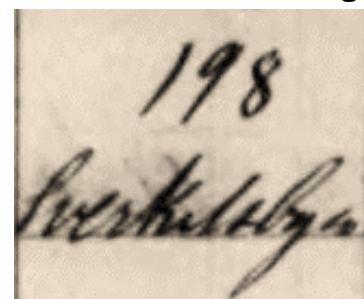
Et søk i «Svenskedatabasen» ga bl.a. følgende opplysninger: at han var innflyttet fra ØR i Sverige, ble født 12. des. 1880 og hadde flytteattest fra 1884. (Husk å klikke på +-tegnet i treffet for å få mer informasjon!) Han bodde på Nedre Nabbetorp i Fredrikstad.

Kirkeboken der viste at Karl var flyttet til Glemmen i 1898, at han var født i Gunnarsnäs, døpt i Sverige og konfirmert i Østre Fredrikstad. Da hadde man et godt utgangspunkt for å kunne finne hans opphav, og kunne ta skrittet videre til svenske kirkebøker i *ArkivDigital*.

Så det lønner seg å lete grundig i norske kilder før man forsøker seg på svenske kirkebøker!

FØDELSE- OCH DOPBÖCKER

Med disse opplysninger fra kilder i Østfold, var det en grei sak å finne Karls dåp i Gunnarsnäs. Der sto det bostedet, og sidehenvisning til *husförhörslängden* for perioden; samt morens alder, 32 år. Det viser seg at faren har vært en tur i Norge tidligere, og parets vielsesdato er også oppgitt i *husförhörslängden*.

Bosted og sidenr. i husförhörslängden

Og i neste *husförhörslängd* ser vi at familien flytter etter kort tid til Fredrikstad.

Det er nyttig å legge merke til at morens alder er som regel nedtegnet i svenske dåpsprotokoller, noe som kan gjøre det lettere å finne hennes opphav.

FÆRRE OPPLYSNINGER FRA NORGE?

Dersom man ikke finner en persons fødesogn i norske kilder, kan man forsøke de søkbare registrene i ArkivDigital. Databasen *Befolkningen i Sverige 1800-1947* (ofte forkortet til **BIS**) består av transkriberte innføringer fra *husförhörslängder* i perioden. Man kan også prøve et søk i *FamilySearch*, dette er spesielt nyttig hvis man har navn på et ektepar, eller faren til vedkommende (slik man finner i vielsesprotokoller) man søker etter. En kombinasjon av to navn gjør det lettere å finne personer som har ganske alminnelige navn.

NYTTIG BLOGG

Anne Marie Sandhaug fortalte om Daniel Johnsson fra Vimmerby, som har en blogg som heter *Anforskning: "En resa genom tiden med sina förfäder"*, med flere nyttige guider til slektsgransking i Sverige. Den ene omhandler *Husförhörslängden*, og Sandhaug anbefalte oss varmt å lese den hvis vi ville lære mer om emnet.

Leder Henning Pytterud takket Anne Marie Sandhaug og overleverte en blomst. Da kunne de tilstedeværende kose seg med kaffe og vafler.

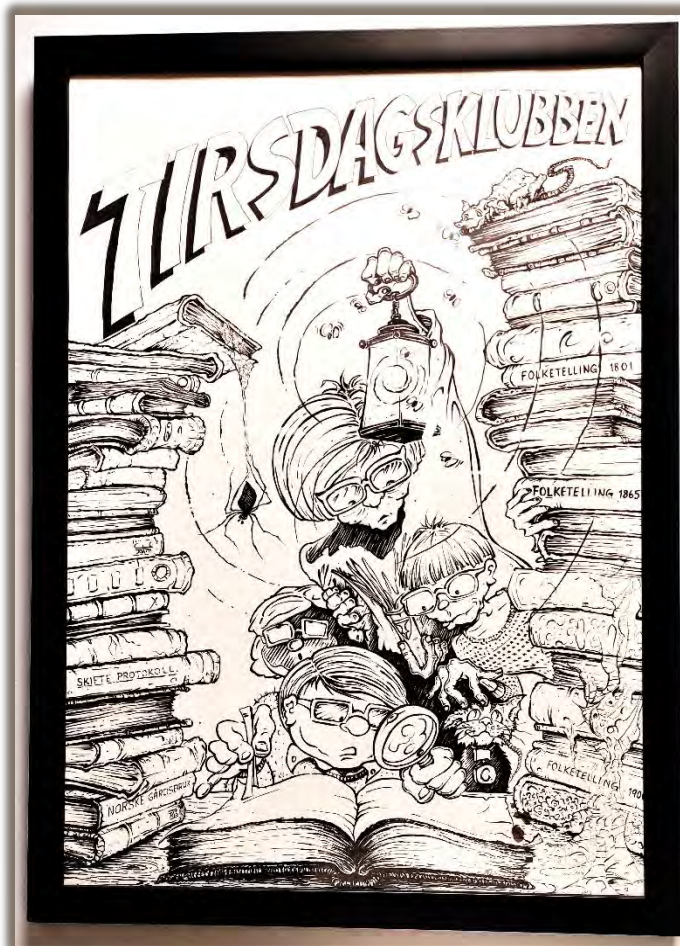
Slektskafé i Trøgstad

Tirsdag den 14. februar ble det holdt slektskafé på Skjønhaug Innbyggertorg og Bibliotek i Trøgstad. Leder Henning Pytterud ønsket velkommen, og Marius Hellerud orienterte litt om biblioteket og «Tirsdagsklubben», en gruppe entusiaster som i mange år har jobbet iherdig med å samle og transkribere lokalt slekthistorisk materiale og hjelpe sambygdinger å finne sine aner.

Klubben, som nå møtes tre dager i uken, disponerer en trivelig og praktisk lokale inne i biblioteket, med mikrofilm- og fiche-leseapparat, og fire skjermede arbeidsplasser med PCer. Her finner man også bibliotekets samling med lokalhistoriske bøker og bygdebøker. Hellerud presenterte seg selv og ba de tilstedeværende å gjøre det samme og fortelle om hvilke områder de jobbet med i sin slektsgransking, for at man skulle bli bedre kjent.

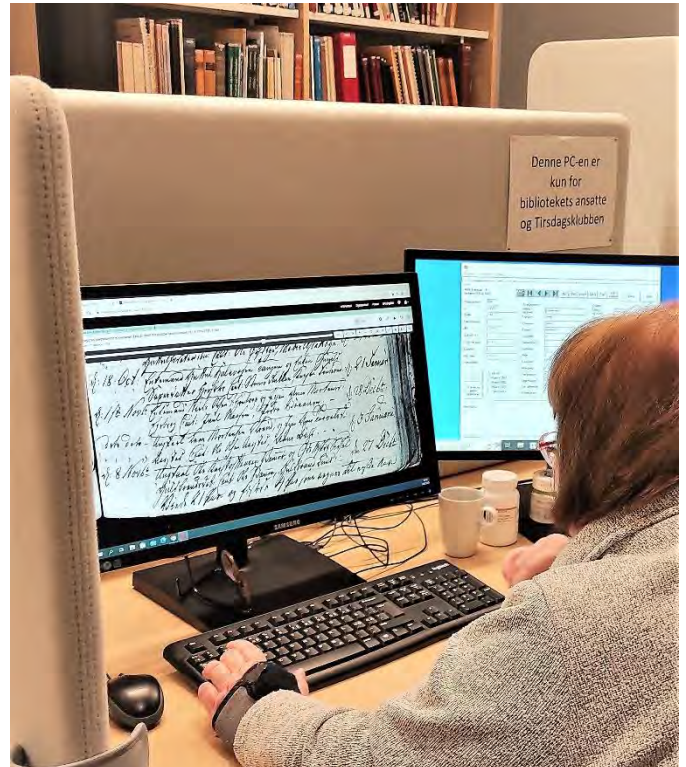

Tirsdagsklubbens arbeidskrok i biblioteket

Gerd Irene Kallak Stemme forteller om Nasjonalbibliotekets online ressurser.

Et medlem av Tirsdagsklubben i gang med transkribering av lokale kilder

Bibliotekar Gerd Irén Kallak Stemme presenterte deretter «Bokhylla», Nasjonalbibliotekets digitaliserte ressurser, som er en gullgruve for slektsgranskere med sine skannede aviser, bøker (deriblant bygdebøker) og tidsskrifter. Hun viste eksempler på søk og hva man kan finne av slekthistorisk stoff slik som dødsannonser og gratulasjoner til jubilarer. Hun forklarte hvordan man kan få tilgang til sperrede treff (de som er merket med følgende symbol) gjennom sitt lokale bibliotek eller ved å logge på med bank-ID og søke Nasjonalbiblioteket om tilgang. Vi lærte også om bruk av anførselstegn rundt et navn eller frase, som gir treff på nøyaktig det navnet eller de

ordene; samt anførselstegn etterfulgt av tilde-symbol og et tall, som gir treff med de ordene i nærheten av hverandre (omfatter derfor navn der det er mellomnavn mellom for- og etternavn).

Det var godt oppmøte på slektskafeen, og praten gikk livlig mens de tilstedeværende koste seg med kaffe og kaker. Marius Hellerud, Gerd Kallak Stemme, og dama på kjøkkenet som hadde stelt i stand kaffe og kaker mottok hver sin blomsterbukett fra leder Henning Pytterud.

Slektskafé i et trivelig og godt organisert bibliotek

Medlemsmøte: Kilder til dødsfall

Torsdag 16. februar møttes medlemmene i Bøndenes Hus i Råde. Kari Markrud Schiøtz ga oss en omfattende innføring i kilder til dødsfall i Norge.

Kari innledet ved å forklare hva som skjer når noen dør i Norge. Legen skriver ut en døds melding som sendes til Folkeregisteret, og én til Folkehelseinstituttet som også inneholder dødsårsaken. Banker og andre institusjoner får sine opplysninger fra Folkeregistret.

Det er 80-års klausul på kilder til dødsfall dersom dødsårsaken er oppgitt (slik som i kirkebøker), men ingen begrensning dersom kilden inneholder kun navn og dato.

Kari Markrud Schiøtz, styremedlem og kasserer i Slekt og Data Østfold

Hvor finner man så opplysninger om dødsfall i den klausulerte perioden?

Før krigen, er kirkebøker og skifter våre beste kilder.

Digitalarkivet har en database over [Døde 1951-2014](#), som da dekker mesteparten av etterkrigstiden. Databasen, som er fra Folkehelseinstituttet, finnes under **Kilder/Diverse kilder/Dødsfall**. Her får man ikke så mange opplysninger, kun det vesentligste, vedkommendes navn, alder, fødselsdato, dødsdato, bostedskommune og døds-kommune.

Andre kilder i Digitalarkivet kan bl.a. finnes under **Geistlig arkiv**, der man finner en post: **Gravminner**. Her er noen søkbare databaser med opplysninger fra gravsteiner, og noen skannede kirkegårdsprotokoller.

Og under **Skiftemateriale** finner man skannede **dødsfallsprotokoller; dødsfallsmeldinger** (noen skannet, noen søkbare); samt alfabetiske registre.

Utfyllende opplysninger kan man ofte finne i [Nasjonalbibliotekets skannede aviser](#) der man finner **dødsannonser**. Disse kan ofte inneholde navn på gjenlevende familiemedlemmer: ektefelle, barn, svigerbarn og barnebarn til den avdøde. Man kan også finne minneord. Kari demonstrerte hvordan man kan søke effektivt, og

bruke filtre for å begrense søket til visse årstall, geografisk område eller en bestemt avis. Hvis man har nettabonnement i enkelte aviser, kan man søke i deres egne arkiver etter dødsannonser.

Slekt og Datas nettsider har også en del gode kilder, spesielt **Gravminner**. Her er over 3,3 millioner gravsteiner blitt registrert, de fleste med bilde. Kari Markrud Schiøtz viste oss eksempler på søk i Gravminner, og i andre data-baser hun nevnte. De som registrerer gravminner får opplysninger fra kirkevergens protokoll samt direkte fra gravsteinsinskrripsjonene.

Hun minnet oss også på at de lokale nettsidene til Slekt og Datas regionale avdelinger har mange gode ressurser, noen av dem med opplysninger om dødsfall. Østfold har f.eks. dødsannonser fra noen lokale aviser, man må laste ned et Java-program for å kunne søke i denne databasen.

Det finnes en del minnesider på nettet med opplysninger fra begravelserbyråer, f.eks. [Våre minnesider](#). Denne dekker perioden fra 2009 og opp til nåtiden, mens Digitalarkivets database går kun til 2014.

Gravplassetaten i Oslo kommune har egen database som heter: [Begravede i Oslo](#). Noen av disse har også bilde av gravsteinen.

Nyere bygdebøker, ble vi fortalt, kan også inneholde dødsdatoer eller -år. De fleste bygdebøker er skannet og tilgjengelig på Nasjonalbibliotekets nettside, men man kan også bestille bygdebøker gjennom sitt lokale bibliotek.

Til slutt ble vi minnet om at flere av de store internasjonale slektsgranskingsider kan inneholde opplysninger om dødsfall i Norge. Dette gjelder [FamilySearch](#), [MyHeritage](#), [Ancestry.com](#),

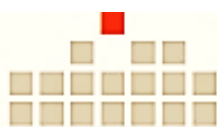
[Geni](#) samt [Findagrave.com](#) og [Billion Graves](#). Når man får treff i Findagrave, får man ofte tilleggsopplysninger om familiemedlemmer. Google-søk er også verdt et forsøk.

Møtet ble avsluttet med loddtrekning, bokpremie ble utdelt, og tradisjonen tro, mottok foredragsholder Kari M. Schiøtz en blomst som takk for flott innsats.

Medlemsmøtet 16. februar på Bøndernes Hus i Råde

Referat fra årsmøtet 2023

SLEKT OG DATA
ØSTFOLD

Tid: Lørdag

8. mars

2023, kl. 11.00.

Sted: Bøndenes Hus Råde.

Dagsorden:

1. Åpning
2. Godkjenning av innkalling og dagsorden
3. Valg av møteleder og referent
4. Valg av to medlemmer til å signere protokollen
5. Årsberetning for 2022
6. Regnskap og revisors beretning for 2022
7. Budsjett for 2023
8. Innkomne forslag
9. Valg av styre
10. Valg av delegater til Landsmøte
11. Avslutning

1. Åpning av møtet

Åpningen ble foretatt av avdelingens leder Henning Pytterud som ønsket alle velkommen.

2. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Godkjent av årsmøtet

3. Valg av møteleder og referent

Valg av møteleder: Henning Pytterud

Valg av referent: Bjarne H. Jacobsen

Godkjent av årsmøtet, og Henning Pytterud fortsatte ledelsen av resten av årsmøtet.

4. Valg av to medlemmer til å signere protokollen

Vedtak: Morten Edvardsen og Anne Marie Sandhaug

5. Årsberetning for 2022

Årsberetningen er gjort kjent for medlemmene i epost, på Slegt og Data Østfold sin medlemsside på nettet og på vår Facebook-side.

Leder Henning Pytterud gjennomgikk årsberetningen.

Rettelser: Årstall endres fra 2021 til 2022 i avsnitt medlemsmøter og økonomi.

Vedtak: Årsberetningen godkjent.

6. Regnskap/revisors beretning for 2022

Regnskapet var gjort kjent for medlemmene i e-post og på Slekt og Data Østfold sine medlemssider på nettet.

I fravær av kasserer gjennomgikk Leder Henning Pytterud regnskap, balanse og revisors revisjonsberetning, hvor resultatet/underskuddet for 2022 er på kr 29.645,82

Vedtak: Regnskapet godkjent, enstemmig vedtatt.

Glimt fra årsmøtet: Revisor Ellen Larsen 3. fra høyre.

7. Budsjett for 2023

Budsjettet var gjort kjent for medlemmene i e-post og på Slekt og Data Østfolds medlemssider på nettet. Leder Henning Pytterud gikk igjennom budsjettet som viser sum salg- og driftsinntekt på 115.000,- Dette er noe svakere enn fjoråret.

Sum kostnader er på kr 140.500,-

Spørsmål og kommentarer:

Det ble spurt om økonomi til Slektsbok-komiteen, og leder viste da til post 6450 på budsjettet.

Vedtak: Budsjettet godkjent og vedtatt enstemmig av årsmøtet

8. Innkomne forslag - Vedtektsendringer

Sette inn vårt org. nr. på i overskriften

Styret hadde forslag på å sløyfe § 9b i vedtektene,

§ 9a varamedlemmer velges for 2 år, noe vi har praktisert.

VI. OPPLØSNING

§ 28. Opphør av distriktslaget

Distriktslaget kan oppløses ved forslag fremsatt og vedtatt på et årsmøte, og uforandret fremlagt og vedtatt på et etterfølgende ekstraordinært årsmøte når minst 3/4 av de fremmøtte medlemmer tilknyttet distriktslaget på det ordinære og det ekstraordinære årsmøtet stemmer for oppløsning. Det må gå minst tre måneder mellom årsmøtene. I slike avstemninger godtas ikke fullmakter. Ved oppløsning forvalter Slekt og Data distriktslagets eiendeler i samråd med det siste årsmøtet.

Ordet «vedtas» sløyfes.

Vedtak: Forslagene godkjent og vedtatt enstemmig av årsmøtet

9. Valg

Valgkomiteen, ved Morten Edvardsen, presenterte valglisten og møteleder foretok følgende valg etter deres forslag.

Funksjon	Navn	Adresse	Valgt	Periode	På valg i
Leder	Henning Pytterud	Kalfaret 10, 1832 Askim. <i>leder@of.slektogdata.no</i>	Valgt i 2023	1 år	2024
Nestleder	Laila Synnøve Storli	Trollvegen 27 d, 1535 Moss. <i>nestleder@of.slektogdata.no</i>	Valgt i 2023	2 år	2025
Sekretær	Petter Lilleby	Blessomveien 44, 1709 Sarpsborg. <i>sekretar@of.slektogdata.no</i>	Valgt i 2022	2 år	2024
Kasserer	Kari Markrud Schiøtz	Lindenesgate 28 C, 1707 Sarpsborg. <i>kasserer@of.slektogdata.no</i>	Valgt i 2023	2 år	2025
Styremedlem	Ingvar Hognestad	Avstikkeren 1, 1807 Askim. <i>styremedlem2@of.slektogdata.no</i>	Valgt i 2022	2 år	2024
Styremedlem	Kai-Samuel Vigardt	Åsliveien 2 d, 1642 Saltnes. <i>styremedlem@of.slektogdata.no</i>	Valgt i 2023	2 år	2025
Varamedlem	Margaret H. Strand	Carl Sibberns vei 7A, 1598 Moss. <i>varamedlem1@of.slektogdata.no</i>	Valgt i 2023	2 år	2025
Varamedlem	Bjarne Håkon Jacobsen	Løkenveien 1, 1743 Klavestadhaugen. <i>varamedlem2@of.slektogdata.no</i>	Valgt i 2022	2 år	2024
Revisor	Ellen Larsen	Kalaveien 32, 1739 Borgenhaugen. <i>ellen@larsensok.no</i>	Valgt i 2022	2 år	2024
Valgkomité	Morten Edvardsen	Bryggekannten 6, 1531 Moss. <i>m-edvar2@online.no</i>	Valgt i 2022	Videre 1 år	2024
	Bjørn Julsen	Viervn. 6, 1671 Kråkerøy <i>bjorn.julsen@gmail.com</i>	Valgt i 2023	Videre 2 år	2025

Noen av deltakerne i salen

10. Valg av delegater til landsmøtet. Det er ikke landsmøte i år.

Antall fremmøtte: 23 stemmeberettigede.

11. Avslutning med blomster

Leder Henning Pytterud presenterte Marit Ødegaard, som har gjort og fremdeles gjør en uvurderlig innsats «på kjøkkenet» med forfriskninger til våre møter, med en takkeblomst. Anne Marie Sandhaug, som holdt en presentasjon over registrering av gravminner, mottok også en blomst. Avtroppende styremedlem, Bjørn Julsen, som også skulle ha hatt en takkeblomst, var ikke til stede.

Sarpsborg,

Referent: *Bjarne Håkon Jacobsen*

Undertegnet: *Morten Edvardsen* og

Anne Marie Sandhaug

Styret:

Fra venstre:

*Kai-Samuel Vigardt, Yngvar Hognestad,
Petter Lillebye, Bjarne H. Jacobsen, Margaret H.
Strand, Kari M. Schiøz, Laila S. Storli og Henning Pytterud.*

Gravminner

Etter årsmøtet, fikk vi høre fra Anne Marie Sandhaug som orienterte om arbeidet med gravminne-registrering i Østfold. Vi fikk bl.a. vite at databasen på Slekt og Data sin hjemmeside nå heter **GRAVMINNER**, og ikke Gravminnebasen, og oppgaven som tidligere ble kalt gravminnekoordinator nå heter gravminneleder, og Anne Marie Sandhaug har denne oppgaven i Slekt og Data Østfold.

Anne Marie fortalte om sitt arbeid, som bl.a. omfatter følgende oppgaver:

- Kontakte kirkevergene som har oppdaterte lister over gravene
- Bearbeider og laster opp filer fra kirkevergene
- Skaffer fotografier og evt. registratorer
- Gir opplæring i dette arbeidet
- Laster opp bilder og lenker dem til rett navn/person
- Holder oversikt over arbeidet og innhenter status fra de frivillige som jobber med dette
- Legger inn endringsforslag fra publikum
- Fotograferer gravminner

Dette omfattende og viktige arbeidet er avhengig av frivillige som stiller opp og fotograferer gravminner; og/eller registrerer opplysningene.

Det er mulig for publikum å bidra med supplerende opplysninger eller endringsforslag, som så kontrolleres av gravminnelederen for området og legges ut på nettsiden. Slike opplysninger kan f.eks. være en kvinnes pikenavn.

Man kan også registrere en grav som man ser mangler, og det er en funksjon for dette på nettsiden:

<https://www.slektogdata.no/gravminner/register-ny-grav>

Les mer om hvordan du kan bli med på dugnaden:

<https://www.slektogdata.no/nb/bli-med-pa-dugnaden>

Anne Marie Sandhaug forteller om arbeidet med registrering av gravminner i Østfold.

Den enkelte posten i Gravminner kan også lenkes opp mot innføringer i enkelte andre nettsted, som f.eks. Digitalarkivet, Nasjonalbiblioteket, Våre Falne, Registreringsentralen for Historiske data, m.fl.

Slekt og Data Østfold, Gravminner – trenger oppdatering av fotografering på følgende kirkegårder:

AREMARK	Sist fotografert	MOSS	Sist fotografert
Aremark	2010	Moss	2012
Holmegil	2011	Jeløy	2010
HALDEN		RAKKESTAD	
Asak	2009	Degernes	2006
Rokke	2009	Os	2005
HVALER		Rakkestad	2006
Spjærøy	2007	SARPSBORG	
Hvaler	2016	Hafslund	2007
INDRE ØSTFOLD		Ingedal	2006
Eidsberg	2006	Skjeberg	2006
Mysen gamle	2006	Skjebergdalen	2008
Mysen nye	2006	Solli	2015
MARKER		St. Olav	2006
Klund	2010	Tune	2005
Rødenes	2004	Ullerøy	2006
Øymark	2009	Varteig	2006

Interesserte bes sende e-post til: gravreg@of.slektogdata.no.

Eller ta kontakt med Anne Marie Sandhaug på telefon 900 70 364.

Vi lærte også at hver gravplass har sin egen nettside, som inneholder et bilde og opplysninger om kirkegården eller gravplassen. Bruk **Finn gravplass**-funksjonen på nettsiden:

<https://www.slektogdata.no/gravminner/finn-gravplass>

Dette kan bli en trivelig oppgave på våren eller sommeren. Man kan gjerne jobbe i par, der én fotograferer mens den andre registrerer opplysningene på gravsteinen. Noen steiner har opplysninger på begge sider.

Det er viktig at gravplassene fotograferes med jevne mellomrom for at databasen skal være mest mulig oppdatert, men også fordi graver kan slettes og gravsteiner bli fjernet etter hvert. Da er det godt å vite at både bilde og opplysninger er bevart for ettertiden!

«Hjemmeside»

- Det er laget en egen «hjemmeside» for den enkelte gravplass. Her kan du finne mye nyttig informasjon, som f.eks gravplassens lokalisasjon.

Gravplass = kirkegård
Gravminne = gravsten/-støtte

Foto: Anne Stensvik

Lysbilde fra Anne Marie Sandhaugs presentasjon

(Referat: Margaret H. Strand)

Danske aner?

Det er ikke store forskjeller mellom norske og danske kirkebøker, siden begge er lutherske. Og da Norge lå lenge under dansk styre, ble de første folketellingene, 1769 og 1801, tatt opp i det samlede riket.

Men det er en del forskjeller mellom de norske og danske nettsidene med slektsgranskingskilder. Som en venninne av meg sa, da hun prøvde seg på danske kilder, vi kan være takknemlige for det norske Digitalarkivet. Det er to separate nettsider tilknyttet det danske Rigsarkivet, *Dansk Demografisk Database* og *Arkivalier-online*. Begge er gratis og krever hverken registrering eller innlogging.

Dansk Demografisk Database

Dansk Demografisk Database (DDD) ble opprettet i 1996 etter en periode med dugnadsarbeid der bl.a. slektsforskningsforeninger hadde bidratt med transkribering av folketellinger og kirkebøker. Nettsiden opplyser at selve arbeidet med å taste inn kildene foretas av frivillige, men at Rigsarkivets kildeinntastingskomité sørger for at kildene legges ut fritt til publikum. Rigsarkivet har også hatt en avtale med *Ancestry.com* angående transkribering av folketellinger.

Dansk Demografisk Database inneholder søkbare databaser med kirkebøker, folketellinger, emigranter mm.

Folketellinger

Søkesiden er beskjeden med to hovedmuligheter, enkelt søk (*simpel søgning*) og avansert søk (*avanceret søgning*). Det avanserte søket finnes i to versjoner, personsøk med hovedvekt på personopplysninger; og personsøk med bostedsopplysninger som hovedkriterium.

Det er flere søkemåter i menyen på venstre side av skjermen, bl.a. bostedssøk (*søg personer vha. husstand*). Det er også mulig å søke i flere amter samtidig; og fra noen menyer kan man velge flere folketellinger samtidig.

Det er en lang liste med årstall for folketellinger fra 1769-1930. Det er 75-års klausul på folketellinger i Danmark. 1940-tellingen er derfor frigitt, den finnes ennå ikke i søkbar versjon i DDD, men AO har den skannede versjonen. For de større byene (*købstæder*) er disse søkbare etter gatenavn (som er i en alfabetisk liste i menyen).

av Margaret H. Strand
redaktor@of.slektogdata.no

For noen tellinger i København kan inndelingen i skannede tellinger være ved kvarter (eller rode) samt gatenavn.

Sogn på landet går etter matrikelnummer.

Både *MyHeritage* og en nettside som heter «*Danish Family Search*», som vi skal omtale senere, har 1940-tellingen. Forskjellen er at *MyHeritage* har en søkbar versjon med skannede bilder av originalen, mens *DFS* har kun skannede utgaver å bla i. Tellingen ble tatt opp i november 1940, altså etter at Tyskland hadde invadert Danmark.

Utenfor Danmark

Færøyene var inkludert i danske tellinger fra 1801, og Grønland fra 1834, men disse ble ikke med i 1940-tellingen pga. krigssituasjonen.

Nord-Slesvig ble en del av Tyskland (kongeriket Preussen) etter krigen i 1864 frem til etter 1. verdenskrig. Ingen folketellinger ble derfor holdt i denne delen av Sønderjylland i denne perioden.

Syd-Slesvig forble under tysk styre i 1920. Det finnes ufullstendige tellinger for dette område for periodene 1801-3, 1834-5, 1845, 1855 og 1860.

Arkivalier Online (AO) har en skannet tysk telling for 1885 med danske borgere bosatt i Preussen. Flere lokale tellinger fra Sønderjylland kan bestilles gjennom søkeportalen *Daisy* til gjennomsyn i et dansk bibliotek, men er så vidt jeg vet ikke tilgjengelig på nettet. Tre tellinger (1885, 1890 og 1895) for Åbenrå er skannet og tilgjengelig i AO, som også har tellinger for Sønderjylland fra 1920-40.

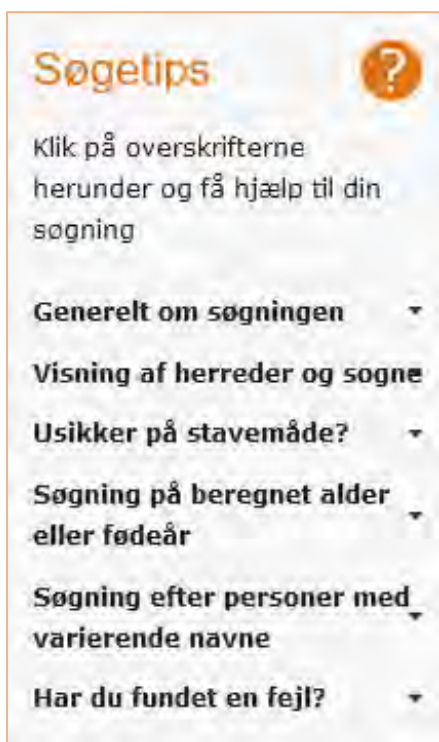
Danmark hadde også kolonier i bl.a. Vest-indien.

Kommunale tellinger

Det ble også tatt kommunale tellinger, men det varierer mye fra sted til sted hva som er tilgjengelig i DDD. Søkemenyene i DDD og AO vil vise hva som finnes der for hvert sted og tidsperiode.

Søketips

På hver søkeside er det en meny med søketips. Her ser vi et eksempel:

For å se den transkriberte husholdningen i en folketelling i DDD, må man klikke på «Vis alle felter», mens «Vis Dok.» gir bare opplysninger om transkripsjonen.

Samtlige personer i husstanden					
København, København (Staden), Bülowvej (Ulige numre), , -, 47, FT-1925, D7394					
Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:	Fødested:
Poul Johannes Jørgensen	25/9 1873	U	Husfader	Professor ved Universitet	Radsted Sogn Maribo Amt
Ragna Amalie Pedersen	28/2 1881	U	Husbestyrerinde		Norge

Et eksempel fra 1925-tellingen København: Ragna Amalie Pettersdatter fra Elverum, husholderske hos en dansk professor

Før 1801

Det ble tatt opp en telling i Danmark/Norge (samt i Schlesvig/Holsten) i 1769. For de fleste steder i begge land er det kun summariske opplysninger, men for noen steder i Danmark finner man personopplysninger.

Ikke alle personer i et hushold er oppgitt ved navn, som vi ser fra følgende eksempel fra Helsingør:

Frederiksborg, Lyngbe-Kronborg, Helsingør Købstad, 2. Fierding, No 72, , FT-1769, C9152					
Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:	Fødested:
Peter Alsing	39	Gift		Guld-Smed	
-	38	Gift	hands Hustrue		
-	7		1 Datter		
-	3		1 Datter		
-	5		1 Søn		
-	2		1 Søn		
Peder Gyrtung	20		logerende	Skole-Disciplen	

I Schlesvig og Holsten, derimot, har jeg funnet lange personlister, alle med navn, og for gifte kvinner er pikenavnet ofte notert. Teksten (ekteskabelig status, stilling i familien, alder og yrke) er på tysk.

1787-tellingen dekker ikke de daværende hertugdømmene Schleswig eller Holstein. Den består av over 840.000 navn men man regner med at en del av befolkningen, sannsynligvis noen av de fattigste, ikke ble talt med. Den inneholder samme postene som 1801-tellingen: bosted, navn, kjønn, alder, ekteskabelig stilling, stilling i husstanden, yrke (innbefattet om vedkommende mottok fattighjelp).

Fra 1845

Tellingsskjemaene fra 1845 og fremover inneholdt også en persons fødested, samt om vedkommende hadde en funksjonshemming. Trossamfunn kom med fra 1855, og matrikelnummer samt siste oppholdssted fra 1901. Statsborgerskap ble inkludert i 1925, 1930 og 1940.

Kirkebøker

Danske kirkebøker ble ført på trykte skjemaer fra 1814, og i likhet med Norge ble det da ført to sett, *hovedministerialbogen* og *kontraministerialbogen* (tilsvarende klokkerboken i Norge). De tidligere kirkebøkene (som kalles «*enesteministerialbøger*» i Danmark), ble ført kronologisk, men noen prester organiserte de kirkelige handlingene i separate avsnitt.

DDD har søkbare databaser over kirkebøkene, men ikke alle kirkebøker er transkribert ennå. Menyene **Hvad kan du søge i** lar brukerne finne ut hvilke kirkebøker finnes i databasen for hvert sted.

Det enkle søket ser slik ut:

Søg efter person

Resultatet vises nederst på denne side.

Bopælsoplysninger:

Amt

Herred Sogn

KIPnr Handling

Personoplysninger:

Navn

År Interval

Det avanserte søket (*utvidet søgning*) gir i tillegg mulighet å søke på rollene **Hovedperson/Fader/Moder/Alle**.

Vær oppmerksom på at noen kirkebøker fra sørlige amter kan være skrevet på tysk.

Det danske utvandrerarkiv

Københavns Politis Udvandrerprotokoller er søkbare fra 1869-1908. Mange svensker og en del nordmenn utvandret også gjennom København; og fra Vejle (Hamburg-Amerika linjen) på Syd-Jylland. Databasen inneholder de fleste som kjøpte billett til utlandet i den aktuelle perioden fra en dansk reiseagent.

Innvandrede til Danmark

Det finnes også databaser over de som fikk oppholdstillatelse i perioden 1812-1924, og de som mottok statsborgerskap (*infødsret*) fra 1776-1960.

Arkivalieronline

Denne er det danske arkivverkets side med skannede kilder, mest folketellinger og kirkebøker.

Databasen inneholder de fleste kirkebøkene, men ikke alle er skannet ennå. Det er hovedsakelig kontraministerialbøkene som er skannet, og mange finnes i både svart-hvitt fra de gamle mikrofilmene fotografert i sin tid av *FamilySearch*, samt nyere skanninger i farger, produsert i samarbeid med *Ancestry.com*.

Borgerlige ekteskap er tilgjengelige opptil ca. 1969.

Søkeskjemaet for kirkebøker er enkel:

Kirkebøger fra hele landet

Amt

Arkiv

Indhold

Man velger amt/sgn fra nedtrekksmenyene.

Det finnes noen kirkebøker fra andre kirkesamfunn enn den danske folkekirken.

Kirkebøger fra hele landet

Amt

Arkiv

Indhold

- ⊕ Enesteministerialbog (1647 - 1814)
- ⊕ Enesteministerialbog (1647 - 1814) **Ny Scanning i farver - indtil 1814**
- ⊕ Jævnførelsesregister (1814 - 1873) **Ny Scanning i farver - indtil 1892**
- ⊕ Kontraministerialbog (1814 - 2003)
- ⊕ Kontraministerialbog (1814 - 2003) **Ny Scanning i farver - indtil 1892**
- ⊕ Navneregister til kirkebøger, viede og døde - Skagen (1647 - 1891)

Eksempel på valgene når man søker etter kirkebøker fra Skagen i Hjørring Amt

⊕ Døde Kvinder

⊕ Døde Kvinder

⊕ Døde Mænd 1

⊖ Døde Mænd 1

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

⊕ Fødte kvinder

⊕ Fødte kvinder

⊕ Fødte mænd :

⊕ Fødte mænd :

⊕ Konfirmerede

Når man velger enten døde/fødte/viede/konfirmerede/til- og avgangs-
lister eller andre typer protokoll fra menyen på venstre siden av skjermen,
samt riktig tidsperiode, kan man da prøve seg frem nedover sidene inntil man
finner ønsket årstall og innføring. Man kan også navigere frem og tilbake ved
hjelp av piltastene i den øverste menylinjen; øke kontrasten; zoome inn; bruke
fullskjermvisning mm.

15	18 Juni		Niels Oscar Juul

Hjelmænd af Bergen i Norge			Gift
			L. dte af 12/6 90
	Patient 50		Liget ført til Hjemstedet at jordes

Her ser vi dødsfallet til Niels Oscar Juul, en kjøpmann fra Bergen
som tilbrakte sine siste år på Sindssygehospitalet i Århus.
Hans lik ble transportert hjem til Bergen der han ble begravet.

Døde.
Qvindelig.

No.	Dødedagen.	Foravvel- fredagen.	Den Dødes For- og Lidelse.	Stand, Sammenheng og Sygehistorie.	Alder.	Hvor anført i det almin- delige Jesu- kristnes Register.	Anmerkinger.
19	18/15	6. Okt	Ellen Christensen	enke af Peter Christensen Bergens Tidning		1822 1826	
20	18/15	12. Okt	Bedst. Agnes Christensen	enke af Peter Christensen Bergens Tidning	45 år	1822 1826	
21	18/15	17. Okt	Agnes Christensen	enke af Peter Christensen Bergens Tidning	50 år	1822 1826	
22	18/15	8. Okt	Anna Christensen Datter	enke af Peter Christensen Bergens Tidning	46 år	1822 1826	
22	18/15	10. Okt	Agnes Christensen Datter	enke af Peter Christensen Bergens Tidning	44 år	1822 1826	
22	18/15	19. Okt	Ellen Christensen	enke af Peter Christensen Bergens Tidning	30 år	1822 1826	
1	18/15	10. Okt	Anna Christensen	enke af Peter Christensen Bergens Tidning	44 år	1822 1826	

En dåpsprotokoll fra 1815 fra Skagen i Hjørring amt,
med rubrikker lik de norske kirkebøkene fra samme perioden

Etternavn/patronymikon

Vær oppmerksom på at man i Danmark gikk tidligere over fra bruk av
patronymikon til arvelige etternavn enn man gjorde i Norge. Dette skjedde
gradvis over en periode fra 1826 og i noen tiår fremover.

I tillegg til Rigsarkivet (som har avdelinger i Aarhus, Odense, Viborg og Aabenraa så vel som
København), finnes det stadsarkiv i flere større byer, lokalhistoriske arkiv (som inneholder
privat arkivmateriale, også kalt egnsarkiv), samt kommune-/by-/lokalarkiv.

Mediestream

Mediestream tilsvarer det norske Nasjonalbibliotekets nettbibliotek, tidligere kalt Bokhylla. De har skannede aviser, men visse begrensninger gjelder pga. opphavsrett, som i Danmark gjelder i 70 år etter rettighetshaverens død.

Det er fri adgang på nettet til aviser utgitt for over 100 år siden. Men man kan søke på nettet i aviser som ble utgitt for mindre enn 100 år siden. For å kunne lese dem, derimot, trenges det personlig oppmøte på en av de offisielle lese-salene til det Kongelig Danske Bibliotek.

Danish Family Search

På tross av likheten i navnet, har *Danish Family Search* ingenting med den verdenskjente *FamilySearch* å gjøre. Det er et dansk/grønlandsk ektepar, som nå bor i Australia, som står bak, og nettsiden er gratis å bruke (men det kommer av og til opp reklamebokser). Man kan bli medlem av *Danish Family Search* og få tilgang til flere ressurser. Men det meste (og det er ganske mye) er fritt tilgjengelig. Nettsidene finnes i dansk og engelsk versjon.

De har omfattende søkbare databaser med folketellinger og poster fra kirkebøker, samt mange nyttige opplysninger. De har skannede og søkbare folketellinger, kirkebøker, samt noen skannede skoleprotokoller og legdsruller.

Danskerbasen har som mål å samle alle personer født i Danmark i én database. Noe av arbeidet foregår maskinelt fra transkriberte kirkebøker, mens en del utføres av frivillige. Hver person får sitt eget ID nummer, og forskjellige hendelser for samme person, samt familiemedlemmer, kan knyttes sammen. Det kan sammenlignes med *Historisk Befolkningsregister* i Norge.

Danish Family Search har oversiktlige kart over amter og sognene innenfor hvert amt; et brukerforum; og ellers litt av hvert.

Danske Slægtsforskere

(Tidligere DIS-Danmark)

Medlemmer av Slekt og Data kan søke om tilgang til den danske nettsiden. Fremgangsmåten er beskrevet her: «[For å få tilgang til Danske](#)

Slægtsforskere gjør du følgende: Send en e-post til *Danske Slægtsforskere*: webmaster@slaegt.dk. Skriv at du er medlem i *Slekt og Data Norge*, og at du ønsker å benytte deg av tilbudet om gratis tilgang hos *Danske Slægtsforskere*. Oppgi også medlemsnummeret du har her i Norge.»

Da jeg gjorde dette, fikk jeg raskt svar med brukernavn og passord samt beskjed om at jeg derved fikk tilgang til deres fora og de siste 4 numre av medlemsbladet *Slægtsforskeren*.

Man kan også besøke nettsiden som gjest.

De har i likhet med Slekt og Data [råd for nybegynnere](#), sider med nyttige opplysninger og hjelpemidler, og et brukerforum.

Verdt å nevne er følgende:

- [Register over døde i Danmark](#) (dekker to perioder, 1867-1939 og 1943-1969, altså ikke krigsårene; samt København 1842-1915).
- [Amtskart](#)

De tre store

Husk at alle de store internasjonale genealogiske nettsidene slik som *FamilySearch*, *Ancestry* og *MyHeritage*, har mange kilder fra Danmark.

FamilySearch

Som nevnt før, har *FamilySearch* en WIKI (kun tilgjengelig fra den engelske versjonen av FS) med omfattende opplysninger om slektsgransking i Danmark (og ande land). Søk på *DENMARK* i menyen, eller klikk på *EUROPA* på kartet og velg land. *FamilySearch* sine databaser inkluderer dåp, vielser og begravelser fra Danmark, samt folketellinger fra 1834-1930. De har også enkelte kommunale tellinger, samt skannede matrikler og noen skifteregistre.

Ancestry

Ancestry sine samlinger inkluderer dåp, vielser, begravelser og borgerlige vielser. Det er litt mer kronglete å finne de enkelte samlingene fra Danmark. Når man kommer inn på katalogen (Card Catalog, som man finner fra Searchmenyen) er det en meny på vestre side av skjermen der man kan filtrere etter type kilde/

land/tidsperiode etter behov. De har tellinger fra 1787 til 1916, samt to tellinger for København – 1885 og 1895 – og diverse andre kilder.

MyHeritage

Danske databaser kan man finne under menyen Forskning, ved å klikke på Katalog over samlinger og velge plassering Europa/Danmark. De har skannede kirkebøker, samt søkbare databaser over fødsler, vielser og begravelser. *MyHeritage* har danske folketellinger til og med 1940, søkbare og med tilgang til den skannede siden. De har også Politiets registerblade 1890-1923, (Copenhagen Police Registrations), se under. Inn- og utvandring via København er også med, borgerlige vielser samt dødsjournaler.

Diverse lenker

Statens arkiver Danmark: <https://www.rigsarkivet.dk/>

Dansk Demografisk Database: <https://www.ddd.dda.dk/>

Søk i skannede kirkebøker: <https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/collection/theme/1>

Søk i skannede folketellinger: <https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/collection/theme/2>

Om bruk av trunkeringstegn ved søk i Rigsarkivets databaser:

<https://www.rigsarkivet.dk/udforsk/soeg-i-samlingerne-saadan-soeger-du/>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk/>

FamilySearch wiki om slektsforskning i Danmark:

https://www.familysearch.org/en/wiki/Denmark_Genealogy

Politietsregisterblade: <http://www.politietsregisterblade.dk> Politiets register over innbyggere i København 1890-1923.

Mediestream: <https://www2.statsbiblioteket.dk/mediestream/avis>

Billion Graves: <https://billiongraves.com>

Findagrave: <https://www.findagrave.com/>

Om slektsgransking I Sønderjylland: <https://slaegt.dk/kom-i-gang/de-naeste-skridt/sonderjylland/>

Utvandrede fra København: <http://www.udvandrerarkivet.dk/udvandrerprotokollerne/>

Utvandrede via Vejle: https://www.ddd.dda.dk/vejlelister/soeg_udvandrede.asp

Lokale ressurser organisert etter amt: <https://slaegt.dk/kilder/hvor-finder-du/afskrevne-kilder>

Københavns Stadsarkiv: <https://kbharkiv.dk/>

Oversikt over databaser med begravelser i København:

<https://kbharkiv.dk/brug-samlingerne/kilder-paa-nettet/begravelser-i-koebenhavn/>

Liste over stadsarkiv i Danmark: <https://da.wikipedia.org/wiki/Stadsarkiv>

Det Danske Udvandrerarkiv: <https://www.udvandrerarkivet.dk/forside/>

I alle de nevnte store databasene, kan man også bruke den generelle søkesiden, og taste inn føde- eller bosted Danmark.

Gravstener

Findagrave.com og *Billion Graves* har en del transkriberte gravstener fra Danmark, noen med bilder.

Bauers kalender

<http://www.morchslaegt.dk/bauers/bauer.htm>

En dansk kalender over kirkelige høytidsdager tilsvarende det norske *Trinitatis.no*. Det er noen små forskjeller mellom disse datoene i Norge og Danmark.

Slektsforskerkurs

Slektsforskerkurs på Fredrikstad bibliotek februar 2023

Høsten 2022 ble Slektsgruppa i Fredrikstad spurt av Fredrikstad bibliotek om vi ville arrangere nybegynnerkurs i slektsforskning.

Det ville vi gjerne, og etter jul startet planleggingen, og kurset startet tirsdag 7. februar, med to påfølgende tirsdager. Det var 16 påmeldte deltagere, og deltagelsen økte noe etter hvert.

Kurset gikk over 3 ettermiddager fra kl. 16-19, og det hyggelige Østfoldrommet på biblioteket var den perfekte ramme for kurset.

Kursdeltakerne i Østfoldrommet på Fredrikstad Bibliotek

Første kursdag

På første kursdag tok vi en gjennomgang av hvilke kilder vi bruker i slektsforskningen, med fokus på folketellinger og kirkebøker, hva de inneholder av opplysninger om våre aner, og hvordan vi kan bruke dette i vår forskning.

Sperrefrister var selvsagt et viktig tema – dette er det ofte liten kunnskap om og forståelse for. Vi viste Digitalarkivet, og hvordan vi finner fram til

kildene der, og hvordan vi søker. Vi la vekt på de forskjellige søkene som finnes der.

Deretter gjennomgikk vi litt om navnetradisjoner, patronym og oppkalling.

Vi avsluttet første kursdag med fellesoppgaver vi hadde laget til deltakerne med følgende tema:

- Finn kilde
- Kildespesifikt søk og Avansert søk

- Globalt søk kontra Kildespesifikt- og Avansert søk.

Andre kursdag

Andre kursdag gikk vi gjennom gotisk skrift – hvordan og hvorfor skal vi lære oss det.

Videre hadde vi temaene:

- Kilder til dødsfall, herunder Begravelseslistene i kirkebøkene, Dødsfalldatabasen 1951-2014 i Digitalarkivet, Slekt og Datas Gravminner og Kirkegården.
- Dessuten Dødsannonser, som vi finner i lokalavisene og Aftenposten, Våre Minnesider og i Nasjonalbibliotekets søkbare database.
- Deretter tok vi for oss Konfirmasjonslistene – hvorfor er de viktige, Vielseslistene og Flyttelistene (Dåpslistene tok vi første kursdag)

Vi avsluttet andre kursdag med å gjøre oppgaver sammen, med tema fra det vi hadde gjennomgått denne ettermiddagen.

Tredje kursdag

Temaene for tredje kursdag var:

- Nasjonalbiblioteket
- Emigranter/*Ancestry*
- Sjømannsrullene
- *FamilySearch*
- Svenske husforhørslengder
- Slechtsprogram

Først ute var bibliotekar Camilla Paulsen som viste [Nasjonalbibliotekets søkbare database](#), og hvordan man skal få tilgang til sperret materiale som er aktuelt for oss slektsforskere, bl.a. aviser m/dødsannonser.

Deretter tok vi en gjennomgang av hvordan og hvor vi skal finne emigranter, og brukte både Emigrantdatabasen i Digitalarkivet og [Ancestry.com](#).

Bibliotekar Camilla Paulsen som viser Nasjonalbibliotekets database

Så ble det gjennomgang av [FamilySearch](#), hvordan dette kan brukes og litt om hva som finnes der.

Veldig mange østfoldinger har svenske aner, derfor måtte vi ha med en bolk om hvordan det er å forske på slekt i Sverige. Vi tok en titt på det [svenske Riksarkivet](#), og gjennomgikk husforhørslengder og svenske kirkebøker og hva de inneholder. Vi tok utgangspunkt i det svenske Riksarkivet fordi det er gratis, men viste også [Arkiv Digital](#).

Vi satte også litt fokus på det vi kaller «[svenskeinnvandringen](#)» i Digitalarkivet, som er en database på ca. 26.000 svensker som innvandret til Østfold mellom 1812 og 1920, i sin tid registrert av Østfold Historielag.

Til slutt tok vi for oss slechtsprogram – hva er det og må vi ha det?

Et kjekt utgangspunkt er Slekt og Datas artikkel om dette tema (som man må være medlem for å nyte godt av), og vi avsluttet med å

vide litt fra Legacy (siden det er det eneste slektsprogrammet jeg kan).

Kursdeltakerne var hele tiden interesserte og stilte spørsmål, noe som er veldig inspirerende for kursledere. I utgangspunktet hadde vi lagt inn 20 minutters kaffepause hver kursdag, men det ble sjelden mer enn 10-15 min., det var bare å kjøre på videre med så interesserte deltakere.

Slektsgruppa i Fredrikstad

Slektsgruppa i Fredrikstad består av Anne Weberg Elisson, Gro Hjelle og Anne Marie Sandhaug. Vi er på Fredrikstad bibliotek hver tirsdag og hjelper til med slektsforskning. Bibliotekar Camilla Paulsen ved lokalhistorisk avdeling på biblioteket var vår hjelpende hånd på kurset.

For Slektsgruppa,

Anne Marie Sandhaug

Innflyttede svensker til Østfold

*De tre kursholderne: Fra venstre:
Anne Marie Sandhaug, Anne Weberg Elisson og Gro Hjelle*

PDF – nyttig og forvirrende

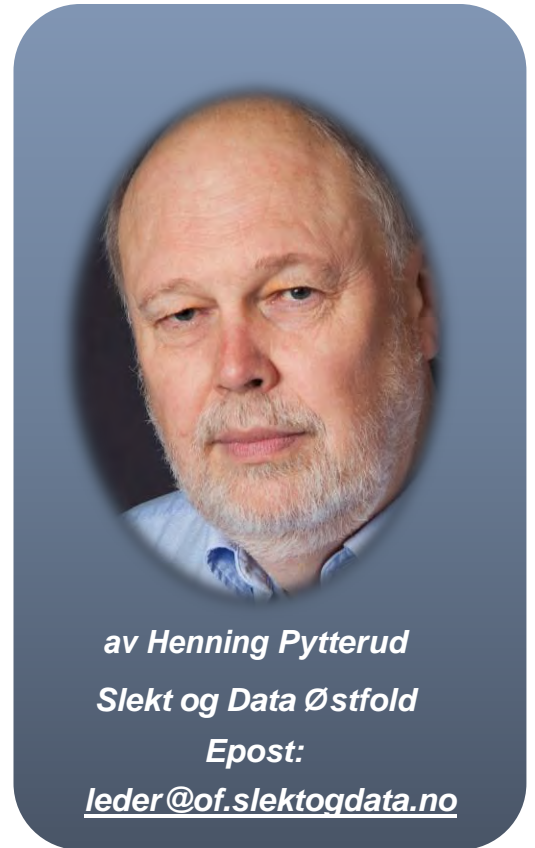
Adobe er ledende innen bildebehandling og redigering av trykksaker: programmene **Lightroom** og **Photoshop** for bildebehandling og **InDesign** for redigering av trykksaker. Det er lenge siden programmene kunne kjøpes, de må nå leies. Prisen starter på en hundrelapp pr måned. Det er såpass mye penger at det ikke kan forsvares hvis behovet er sporadisk og beskjedent.

Adobe utviklet et filformat som skulle garantere at utseendet ble det samme uansett hvor det ble vist. Dermed kunne man skrive ut dokumentet fra PDF hjemme og få det samme resultatet om man overførte filen til et trykkeri.

Etter hvert er det blitt flere varianter, versjoner av PDF og ikke alle tilfredsstillende dette kravet. I praksis er dette ikke noe problem fordi man vil få en versjon som passer avhengig av hvordan filen lages. En PDF-fil kan inneholde bilder og/eller tekst. Så lenge bilder og tekst ligger på forskjellige områder på sidene er dette ukomplisert. Hvis man skanner et dokument, er resultatet et «bilde» av teksten. Den vil ikke være søkbar fordi det ikke er noen bokstaver som en datamaskin lett kjenner igjen. Det finnes spesielle program som «leser» bildet av teksten og lager vanlig tekst. Funksjonen kalles **OCR** (Optical Character Recognition)

En PDF som er OCR-behandlet kan da inneholde både det opprinnelige «bilde» av teksten og selve teksten. «Bildet» og teksten ligger på samme sted og i to lag over hverandre. Det er forvirrende at det er bildet av teksten som ligger foran og det er det vi ser mens teksten ligger skjult bak.

OCR-prosessen er ikke feilfri. Vanlige feil er at «ø» blir til «o» og at «rn» blir til «m». Hvis ordet «datahjørnet» finnes i teksten, men er feilaktig tolket av OCR til «datahjomet», vil vi ikke få treff i søk på «datahjørnet». Søkingen vil se «datahjomet» som ikke er treff. Likevel ser vi «datahjørnet» på skjermen siden det originalt skannede bildet av teksten ligger foran. Hvis vi merker ut ordet på skjermen og kopierer det til eksempelvis, Word, vil

resultatet være «datahjomet». Hvis du skriver ut fra et tekstbehandlingsprogram til en PDF-fil, vil det ikke være noe bilde foran teksten og du vil derfor se teksten som også vil være søkbar.

Det finnes en rekke gratisprogram for manipulering av PDF-filer. **PDF-shaper free** er ett eksempel og det kan være greit å ha. Programmet kan dele opp PDF-filer eller slå sammen flere filer til en. Det kan også hente ut bilder eller tekst fra PDF-filer. Teksten som hentes ut slik vil vise resultatet av OCR-behandling hvis teksten kommer derfra. Uthenting av bilder med **PDF-shaper** vil skille ut bilder i dokumentet. Det kan være bilder brukt som illustrasjon i dokumentet eller opprinnelig skannet tekst.

Hvis du redigerer tekst i Word, er det to måter å lage PDF-fil på. I Windows kan du lage PDF av hva som helst ved å skrive ut til en «skriver» som lager PDF-fil. I Word kan du dessuten lagre teksten som PDF. I begge tilfeller kan det skje endringer i skrift (font) eller andre detaljer. PDF har et

begrenset, men rikholdig utvalg av skrifter og størrelser. Likevel har Word mange skrifter som ikke kan brukes i PDF. Konverteringen til PDF vil da erstattes med en skrift som ligner mest mulig. Hvis du lagrer fra Word kan denne erstatningen medføre endring i sideinnhold. Derfor er det sikrest å gjøre utskrift til PDF der slik endring ikke kan forekomme.

Det finnes utallige program som kan vise PDF-filer. Alle er dessverre ikke uten feil. Hvis det er kritisk at dokumentet vises korrekt slik det vil være hvis du skal sende noe til trykking, bør du bruke Adobes eget program for å vise filen. Det er gratis og heter **Adobe Acrobat Reader**.

Mange tekstbehandlingsprogram kan lese PDF-formatet. Det kan virke veldig bra med mange dokumenter, men det vil også forekomme at resultatet blir feil. Innlesingen kan også ta lang tid.

RTF

Microsoft med tekstbehandlingsprogrammet Word har utviklet RTF-formatet (**Rich Text Format**). Det er også ment å lette flytting av tekst mellom programmer og maskiner. RTF er langt enklere enn PDF. RTF gjør det lett å overføre tekst fra ett

program til et annet og samtidig beholde elementene. Det vil si at teksten kan redigeres videre. Teksten kan se annerledes ut etter konvertering, med andre størrelser etc, men elementer som stikkord og innholdsfortegnelse overføres. RTF er perfekt til å overføre en rapport fra slektsprogrammet til Word eller annen tekstbehandler.

Slektsbokgruppen

Det er startet en gruppe for medlemmer som er interessert i å lære mer og dele erfaringer om det å skrive slektsbok.

Interesserte bes ta kontakt med:

Gruppeleder Morten Edvardsen

m-edvar2@online.no

eller

Nestleder Laila S. Storli

nestleder@of.slektogdata.no

STØTT OSS MED DIN GRASROTANDEL!

Grasrotandelen gir deg som spiller hos Norsk Tipping mulighet til å bestemme hvem som skal motta noe av overskuddet til Norsk Tipping. Hver gang du spiller går inntil 7 prosent av din spillinnsats til den grasrotmottakeren du velger – uten at det går utover din innsats, premie eller vinningsjansje. Vi oppfordrer deg til å støtte oss i SLEKT OG DATA ØSTFOLD

Bli Grasrotgiver i dag! Du kan bli grasrotgiver i alle Norsk Tippings kanaler eller ved å sende SMS «Grasrotandelen 993536431» til 2020

Kirkebøker

Selv rutinerde slektsgranskere har ikke alltid benyttet seg av alle de forskjellige typer kirkebokinnføringer. Vi (meg selv medregnet) er ofte vanedyr, og bruker de mest kjente kildene – fødte/døpte, konfirmerte, viede og begravede – flittig, men overser andre muligheter som er tilgjengelige for den perioden/det sognet vi er interessert i. Det kan være lønnsomt å prøve noe nytt – kanskje man finner opplysninger man ikke har funnet i andre kilder?

Når vi bruker Digitalarkivets «*Finn kilde*» funksjon og ser på «*Kirkebøker*», er det en lang liste over emner å velge fra:

- Fødte og døpte
- Uekte fødte og døpte
- Konfirmerte
- Viede
- Døde og begravde
- Innflyttede
- Utflyttede
- Inn- og utflyttede
- Dødfødte
- Trolovede
- Lysninger
- Vaksinerte
- Innmeldte i statskirken
- Utmeldte fra statskirken
- Introduserte kvinner
- Offentlige skriftemål (publice absolverede)
- Kommunikanter
- Fødte barn av dissenterere
- Viede dissenterere
- Døde dissenterere
- Innmeldte dissenterere
- Medlemmer (dissenterere)
- Utmeldte dissenterere
- Borgerlig viede
- Borgerlige lysninger
- Forlovererklæringer
- Bisatte
- Sjelereregister
- Kronologisk liste
- Dagregister
- Jevnførelsesregister
- Annen liste
- Ingen listeinndeling
- Tittelsider, registersider, trykte sider osv.

En kortere versjon av denne artikkelen ble utgitt i Moss Historielags medlemsblad, Strand-sitteren, tidligere i år. RED.

av Margaret H. Strand
redaktor@of.slektogdata.no

Føring av kirkebøker

For de fleste sognene i Norge har vi kirkebøker fra begynnelsen av 1700-tallet, men Norges eldste kirkebok er fra Andebu i Vestfold og begynner i 1623, et titalls andre sogn har kirkebøker fra 1600-tallet.

De første kirkebøkene ble ført kronologisk, enkelte prester foretok en slags inndeling i kolonner eller avsnitt for de forskjellige kirkelige handlinger, men mange var skrevet tett i tett i kronologisk rekkefølge, og mye (spesielt datoer og type kirkelig handling) var i latin. Da må man også være oppmerksom på at kirkeåret begynte den første søndagen i advent, og ikke 1. januar.

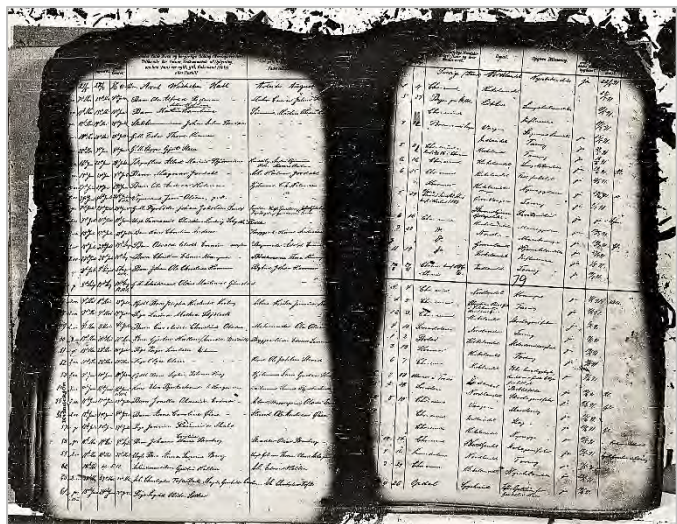
I 1812 tok man i bruk trykte skjemaer med faste rubrikker. Ikke alle sogneprestene tok i bruk de nye protokollene med en gang, de gamle ble gjerne fylt opp først. Fra 1812 var det også påbud om å føre klokkerbok med de viktigste handlingene: dåp, vielse, konfirmasjoner og begravelser. Dette var tidens «back-up», og skulle oppbevares i en annen bygning enn kirken, i tilfelle brann ol.

OBS! Ikke alle typer dekker alle perioder.

Les følgende artikkel på Slekt og Datas hjemmeside, om hvordan man finner alternative

kilder når en kirkebok mangler eller er brannskadet:

<https://www.slektogdata.no/nb/brannskadde-kirkeboker-og-alternative-kilder>

Brannskadet kirkebok fra Kristiansund. Noen norske kirkebøker er gått helt tapt pga. brann.

Fødte og døpte

Statskirkens protokoller over døpte er en av våre aller viktigste kilder for personopplysninger. Flertallet av personer født i Norge i en periode på omkring 300 år er registrert i en dåpsprotokoll. Dette er uhyre viktig i et land der offentlig registrering av fødsler, vielser og dødsfall begynte først godt ut på 1900-tallet. (Til sammenligning ble disse registrert av de sivile myndighetene i England fra 1837 og Skottland fra 1855.) Men i og med at statskirke-prestene var offentlige embetsmenn i tillegg til sine geistlige plikter, så fungerte jo kirkebøkene egentlig som offentlige registre; og dåpsattester som identitetsbevis.

Ministerialbok nr. 1 fra Rygge. Denne presten har delt inn handlingene i avsnitt og ført opplysningene i ryddige kolonner allerede i 1725. Her fødte/døpte.

Og vi ser en gradvis overgang (når nye skjemaer ble innført) fra at prestene registrerte kun de kirkelige ritualene dåp/konfirmasjon/

1845

No.	Den gjeldende Fødsels Dato	Døpte Dato	Barnets fulde Navn.	Om dette er et sønnebarn
1.	20/11 1844	18/10 1844	Petronus Claus	og
2.	12/12 1844	Jan 1. 1844	Laurits	og
3.	14/10 1844	Jan 3. 1844	Otto Emil	og
4.	25/10 1844	Jan 3. 1844	Peter Bernhard	og
5.	13/11 1844	Jan 12. 1844	Thora Maria	og
6.	11/11 1844	Jan 12. 1844	Berte Maria	og
7.	22/11 1844	Jan 2. 1844	Peter	og
8.	21/11 1844	Jan 19. 1844	Carle Anton Wilhelm	og

Ministerialboken for Moss fra 1845 har døpte gutter og piker om hverandre

vielse/begravelse, til at kirkebøkene inkluderte fødselsdatoer, inn- og utflyttinger, vaksinasjoner, samt flere detaljer om hver begivenhet, slik at samfunnets behov for demografiske opplysninger ble dekket. Sogneprestene førte fødselsregistre helt opp til folkeregistrene overtok i 1983.

Også etter at dissenterloven fra 1845 tillot dannelsen av andre kristne trossamfunn enn Statskirken, måtte forstanderne for disse menigheter innrapportere fødsler, vielser og begravelser til den lokale sognepresten slik at disse ble nedtegnet i kirkeboken (frem til ca. 1892). Da (1845) kom det også skjema i kirkeboken for å registrere inn- og utmeldte fra Statskirken.

Det er stor variasjon i føring av døpte. Forskjellige kirkelige handlinger ble ført om hverandre i de fleste kronologiske bøkene. Fra 1812 ble **Fødte Mandkjøn** og **Fødte Kvindekjøn** ført på hver sin side av protokollen. Da ble begge ført løpende.

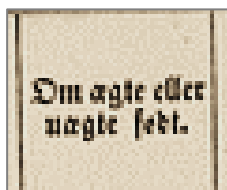
Vaksinerede					1838.		
No.	År	Barnets Navn	Alder	Fædres Navn	Officiers Navn	Vaksineredes Navn	Observation
23	1838 Juni 13	Anne Augusta	2 Aar	Konrad N. Bang	Hofd.	Madam Karol. Hansen	
24		Piet Scherer	2 Aar	Piet Hans Løber	Hofd.		
25		Hedra	2 Aar	Johan C. Jørgensen	Hofd.	Madam K. H. Hansen	
26		Carl August	2 Aar	Johann Christian Jørgensen	Hofd.		
27		Hedra	2 Aar	Johan Jørgensen	Hofd.	Madam K. H. Hansen	
28		Frederik	2 Aar	Kenneth Jørgensen	Hofd.		
29		Henrich Henrik Pedersen	2 Aar	Henrich Pedersen	Hofd.	Madam Hansen	
30		Yde Christen Pedersen	2 Aar	Piet Laur Pedersen	Hofd.		
31		Vilhelm August	2 Aar	August Jørgensen	Hofd.		

Vaksinerte i ministerialboken for Moss 1838. Skjemmet er håndskrevet. Her ser vi attestens dato, den vaksinertes navn og alder, farens navn og oppholdssted, samt vaksinatørens navn. Det er også en kolonne for anmerkninger helt til høyre.

I mange tiår ble siden inndelt med guttebarn ført øverst og pikebarn nederst på samme side. Uansett system, er det viktig å lese overskriftene på hver side og i hver kolonne.

Fra 1916 ble det ført fødselsregistre for enkelte sogn. I noen av disse er foreldrenes fødested og vigselår ført, samt hvor mange barn de har fra før.

«Uægte» barn ble noen ganger ført i separate lister i de kirkebøkene som presten selv hadde inndelt i avsnitt før 1812. Senere ble det annotert at barnet ble født utenfor ekteskap og ofte også hvem som hadde meldt fra om fødselen. Morens navn er da ofte (obs. ikke alltid) skrevet først, etterfulgt av farens hvis det var kjent.

Vaksinerte

Vaksinasjon mot kopper ble påbudt i Norge i 1810 og kort tid etter ble sogneprestene pålagt å føre lister over vaksinerte og sjekke at alle som ble konfirmert eller viet hadde vaksinasjonsattest, dersom de ikke hadde hatt «de naturlige kopper». Men langt fra alle sogn har vaksinasjonsprotokoller fra så tidlige årstall. Noen sogn hadde fra før 1810, disse var ofte voksne personer som ble vaksinert.

Man kan av og til være heldig og finne et barn i vaksinasjonsprotokollene som man ikke har klart å finne dåpen til. Alder var vanligvis oppgitt, det kunne være spebarn på noen få måneder eller større barn, og som sagt – spesielt de første årene – også noen voksne.

Konfirmasjon

Skikken med konfirmasjon, som ble obligatorisk i 1736, bidro til å fremskynde lese- og skriveundervisning for norske barn, da dette var en vesentlig del av kristendomsopplæringen, å kunne lese Bibelen og katekismen. Det forble påbudt ved lov frem til 1912.

Et gratulasjonskort «Til Konfirmanden». Kilde: Nasjonalbiblioteket

Ordet konfirmasjon betyr en forsterkning eller stadfestelse, og i den lutherske kirken innebærer en bekreftelse av Guds løfter gitt i dåpen.

Konfirmasjonen markerte overgangen fra barndom til voksen alder, og først da en ungdom var konfirmert kunne han/hun ta seg arbeid utenfor hjemmet. Det var også krav om å være konfirmert før en giftet seg, ble lærling, begynte å arbeide utenfor hjemmet eller vervet seg til militærtjeneste, så selv om vanlig alder for konfirmasjon var mellom 14 og 18 år, kan en av og til finne eldre konfirmanter. Det var vanlig, da som nå, med konfirmasjon to ganger i året, vår og høst.

Kommunikanter

Kommunikantlistene noterte personer som gikk til alters. I enkelte kirkebøker er konfirmerte kun registrert i kommunikantlistene. Den som ønsket å ta del i nattverd skulle melde seg dagen i forveien, godkjennes som verdig og føres inn i protokollen. Det var forventet at voksne sognebarn skulle delta to ganger i året, og det kunne ilegges straff hvis man uteble over lengre tid. Kommunikantlistene kan være en nyttig oversikt over voksne innbyggere i perioder der det ikke finnes folketellinger. Noen kommunikantprotokoller har kun statistikk over antall nattverdsgjester og ikke personnavn.

Viede, Trolovede, Lysninger

Lokalhistoriewiki forteller følgende om trolovelse: *Trolovelse var før reformasjonen offentlig erklæring om ekteskapsløfte og ekteskapsbetingelser, og forutsatte ikke kirkelig medvirkning, selv om prestens rolle i siste del av middelalderen synes mer viktig enn tidligere. Etter reformasjonen ble trolovelse oppfattet som kirkelig bevitnelse av og forbønn for offentlig inngått ekteskapsløfte.*

Trolovelse var derfor mer høytidelig og bindende enn våre dagers forlovelser. Les mer på: <https://lokalhistoriewiki.no/wiki/Leksikon:Trolovelse>.

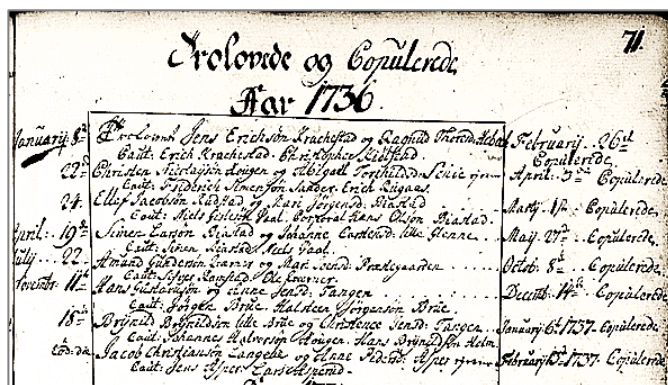
Cautionister ved trolovelser skulle gå god for at partene ikke var i nær slekt og at det ikke var andre hindringer i veien for et eventuelt ekteskap. De ble noen ganger kalt *kaveringsmenn* eller *trulovare* og var oftest slekt eller venner av brudeparet. I dag ville vi kalle dem forlovere.

Norges eldste kirkebok fra Andebu sogn i Vestfold, her vist frem av seniorkonsulent Liv Jorun Aunan ved Statsarkivet i Kongsberg.

Bilde: Morten Edvardsen

Trolovelser og lysninger går noen steder litt over i hverandre i kirkebøkene. Det skulle lyses tre søndager på rad i kirken før en vielse kunne finne sted. Man finner lysninger allerede fra 1700-tallet i noen kirkebøker. Men senere lysningsprotokoller kan ha mange nyttige opplysninger om brudgom og brud.

Et eksempel fra Kråkstad 1736 som viser at Trolovede og Copulerede (viede) var ofte ført på samme side i kirkeboken før trykte skjemaer ble innført i 1812.

Vielser ble ført som eget avsnitt i kirkebøkene fra de trykte skjemaene kom i 1812, men ikke få prester før det hadde inndelt kirkebøkene sine i forskjellige avsnitt, bl.a. med *Copulerede*. *Copulerede* betyr viede og kommer fra Latin, det er samme roten vårt norske ord *koblet* kommer fra, og betyr «føyd sammen».

Dersom en av partene var under lavalder, og faren ikke kunne gi sin tillatelse (f.eks. hvis han var avdød) eller brud og brudgom var i nær slekt, måtte det søkes om kongelig bevilling. Da kan saken være ført i bispearkivene (mest på 1700-tallet), eller en anmerkning ført i vielsesprotokollen i kirkeboken. Etter 1918, var det fylkesmannen som tok seg av ekteskapsbevillinger.

Det var vanlig før i tiden å inngå nytt ekteskap et år eller så etter at den tidligere ektefellen døde. Dette var ofte av praktiske årsaker, småbarn fra første ekteskap trengte pleie og det å ta hånd om en gård var arbeid for både mann og kvinne. Men vi ser ikke sjelden at en ung mann giftet seg med en eldre kvinne, noen ganger en enke, og arvet gods og grunn da disse døde.

Vi ser anmerkninger i kirkeboken om at det er fremvist skifteattest dersom man var enkemann eller enke, fordeling av boet måtte være i orden før man kunne gifte seg på nytt.

Døde og begravede

Det kan være flere kolonner for datoer, en før selve dødsdatoen, en for begravelsen og en for jordpåkastelse, som ikke nødvendigvis skjedde da kisten ble senket. Dødfødte barn ble ofte innført i en separat kolonne til høyre i begravelsesprotokollen. Barn som døde før dåpen ble ofte ført i dåpsprotokollen med betegnelsen *Guttebarn* eller *Pigebarn*, fødselsdatoen samt foreldrenes navn/bosted.

Innflyttede og utflyttede

Også kalt tilgangslister/avgangslister. Disse er sjelden fullstendige, men som regel ble de som fikk utskrevet flytteattest av presten registrert. Etter 1900 var det politiet/lensmenn som registrerte inn- og utflytting men man finner noen i kirkebøkene også de første par tiår på 1900-tallet.

Borgerlige viede, lysninger og forlovererklæringer

Finnes fra 1845. Man trengte ikke å være medlem av et dissentersamfunn for å bli viet hos byfogden eller i tingretten, hos *Notarius Publicus*, enkelte hadde meldt seg ut av statskirken uten å ha en annen religiøs tilknytning. Men hvis den ene part tilhørte Statskirken, var det påbudt med kirkelig vielse. Først i 1918 ble det lov for alle som ønsket det å gifte seg borgerlig.

Det finnes også dokumenter om borgerlige vielser i arkivene etter sorenskriver eller byfogd, disse kalles *notarialprotokoller* og finnes i Digitalarkivet under kategorien *Diverse kilder*. Men det er ikke så mange som er lagt ut der, mest fra de store byene: Oslo, Bergen og Trondheim; og de inneholder mye annet enn kun borgerlige vielser. Originalene finnes i statsarkivene.

Borgerlige vigselbøker fra byfogder og sorenskrivere inneholder detaljerte opplysninger: fødselsdato og sted for både brudgom og brud, deres foreldre, eventuelle tidligere ekteskap, trosbekjennelse hvis ikke statskirken, nasjonalitet og opplysninger om lysning til ekteskap.

Inn- og utmeldte fra Statskirken

Å melde seg ut av Statskirken ble først mulig etter at dissenterloven kom i 1845. Da kunne andre kristne trosretninger organisere seg og holde møter uten tilsyn av sognepresten. Men full religionsfrihet var det nok ikke de første årene, da det ble gjort forskjell på folk, for å ha visse offentlige yrker måtte man tilhøre statskirken. Vi ser i enkelte folketellinger, f.eks. 1865, at religion ble nedtegnet dersom en ikke tilhørte statskirken.

I 1891 ble det tillatt for ikke-kristne trosretninger å etablere seg, og snart ble det mosaiske trossamfunnet (jødisk) organisert. Andre kristne trossamfunn fikk da samtidig vigselrett.

Det ble praktisert litt forskjellig for barn av utmeldte: noen ble døpt fordi den ene av ektefellene som ikke var utmeldt ønsket det; noen ble ikke registrert som født i det hele tatt, f.eks. Martha Evangeline Strömberg, som ble født i Moss i 1890, hvis foreldre tilhørte «Guds Menighet», ifølge 1891-tellingen. Men noen ble ført i kirkeboken under «fødte dissenter».

Introduserte

Disse er lister over «inngangskoner», noen ganger var bare ektemannens navn oppgitt: f.eks. *Anders Nilssens Kvinde*. Av og til når man ikke finner en dåpsinnføring kan man finne en introduksjon nedtegnet i den perioden man mistenker barnet ble født.

Offentlige skriftemål

Denne praksis døde ut mot slutten av 1700-tallet, offentlig skrifte foran menigheten for *Leiermaal* (ulovlig samleie, oftest med svangerskap som følge) ble offisielt avskaffet i 1767.

Dissenterprotokoller

Først fra 1891 kunne forstandere for dissenter-menigheter foreta vielser. Disse ble noen ganger rapportert til sognepresten som nedtegnet hendelsen i dissenterprotokollen. Kun få av dissenter-menighetenes egne protokoller er avlevert arkivverket og tilgjengelig i Digitalarkivet.

Sjeleregister

Sjeleregistre er en lite brukt kilde, ikke fordi de er uten verdi, men fordi det per i dag er kun to treff å finne på skannede sjeleregistre i Digitalarkivet, fra henholdsvis Vågå og Vang. Ikke alle sjeleregistre er bevart. Noen kalles manntallslistor og er å finne under «Annen liste».

Sjeleregistre er nyttige kilder i perioden før 1801-folketelling fordi de gir en oversikt over befolkningen i det enkelte sogn. Mange har opplysninger om personens leseferdighet. Ikke sjelden er de inndelt i grupper etter alder (f.eks. ungdommer og voksne) og kjønn.

«Annen liste»

Diverse typer registre og innføringer er katalogisert under «Annen liste». Noen gir opplysninger om ungdommers religionskunnskap, så ligner mer på konfirmantlister. Man finner av og til «Annen liste» i dissenterprotokoller, f.eks. fra Metodistkirken, disse kan ofte dreie seg om personer som er innmeldt i menigheten.

I kategorien «Annen liste» har jeg funnet en skilsmisse nedtegnet i kirkeboken for Skjeberg for

1911; og en liste over personer som ble innvilget attest «til erholdelse av gift til utryddelse av rovdyr», ikke helt det man forventer å finne i en kirkebok!

I Rygge kirkebok for perioden 1771-1814 er det ført inn et par sider med statistikk fra folketellingene i 1835 og 1845.

(Folketellingen v. 31. Decbr. 1845)
Folketallet: 2207

Abundsjøre: 1180. Gjensidige: 1127. Kaffe: 304. R. Ordsmand: 31. Censur: 32.
Husholdninger: 386. Husvære: 26. Selskaps: 28. Husholdning og jord: 123. Jord: 26.
Hvandsvære: 55. Daglovere: 67. Forsyning: 278. Skolevære: 36. F. S. S. 10. Sjømand.
Fattige: 62. Andsjøre og Jovite: 8. Døpt: 11. Andsjøre: 6.
Udled: Hvide: 173. Høj: 713. Hvide: 296. Høj: 96. Går: 435. Bønder: 4085.
Kvartals: Hvide: 397. Høj: 198. Hvide: 1117. Høj: 257.

Dagsregistre (Dagsregister over Geistlige Embedsforretninger)

Disse registrene inneholdt fortegnelser over prestens virke i sognet; de ble fast post i skjemaene fra 1820, men det finnes også lister over prestens «embedsforretninger» fra tidligere år enkelte steder.

Jevnførelsesregistre

De ble ført i perioden 1812 – ca. 1820 (noen steder mye senere), og var en slags indeks over hvor en person var oppført i kirkeboken. Så disse kan spare tid når man leter etter mer enn én handling om samme person (men det gjelder kun innføringer i samme kirkebok, ikke henvisninger til senere eller tidligere kirkebøker).

No.	Indførelse	Udførelse	Hvor anført som fød.	Hvor anført som konfirmeret.	Hvor anført som capiteret.	Hvor anført paa Tilgangs-Listen.	Hvor anført paa Afgangs-Listen.	Hvor anført som død.	Anticifalinger.
1.	1814 -								
2.	Alte								
3.	Tor								
4.	Bente								
5.	Marie Maria								296
6.	Christians f. v. s. m.								296
7.	Anders f. v. s. m.								296
8.	Anders f. v. s. m.								296
9.	Anders f. v. s. m.								296
10.	Christians f. v. s. m.								296
11.	Christians f. v. s. m.								296
12.	Christians f. v. s. m.								296

Jevnførelses-schema fra Spydeberg 1814

Noen tips om bruk av kirkebøker:

Digitalarkivet inneholder en del brukerveiledninger som det kan være verdt å lese, til og med hvis du er noenlunde vant med søk i kirkebøkene. Man finner alltid noen tips man ikke var klar over på forhånd.

Her er noen sider med informasjon:

- <https://www.digitalarkivet.no/content/skanna-arkiver>
- <https://slektogdata.no/nb/start-med-slektsforskning/finn-slekt-i-norge/kirkeboker>
- <https://www.arkivverket.no/slektsgranskning/kirkeboker>

Vertikale innføringer:

I enkelte tilfeller er skriften vertikal i den opprinnelige kirkeboken, og da også i den skannede versjonen. Husk da at det er en funksjon i Digitalarkivet for å rotere bildet, ved å bruke knappen vist under.

Denne knappen roterer innholdet på skjermen

Klausuler for kirkebøker på nettet

Den 23. februar i år ble det innført forandringer i sperrereglene for digitaliserte kirkebøker. Jeg gledet meg da jeg begynte å lese, men det ble snart klart at det var kun konfirmerte som er tilgjengelig i et par år til, mens noen andre typer kirkebok får lengre sperrefrist på nettet.

Jeg har sakset følgende fra Digitalarkivets nettside:

- Konfirmerte er sperret i 86 år. Tidligere var konfirmerte sperret i 100 år f.o.m. 1935. Endringene medfører derfor at konfirmerte 1935 og 1936 umiddelbart har blitt fritt tilgjengelige, og at en ny årgang vil bli tilgjengelig ved hvert årsskifte. Med de gamle sperrereglene ville konfirmerte 1935 først blitt tilgjengelige 1. januar 2036.
- Trolovede og viede, inkludert borgerlig viede, er fritt tilgjengelige t.o.m. 1949.

F.o.m. 1950 er disse kategoriene sperret i 82 år. Endringene medfører en innstramming, fordi disse kategoriene har vært fritt tilgjengelige i skanna kirkebøker publisert 2005-2015, mens de har vært sperret i 60 år i skanna kirkebøker publisert siden 2016.

- Innflyttede og utflyttede er sperret i 100 år. Endringene medfører en innstramming, fordi disse kategoriene tidligere har vært fritt tilgjengelige. Kirkebøker fra de siste 100 år inneholder imidlertid nesten ikke flyttelister, så endringen betyr lite i praksis.
- Innmeldte i statskirken og utmeldte av statskirken er sperret i 100 år. Endringene medfører en innstramming, fordi disse kategoriene tidligere har vært sperret i 60 år.
- For øvrige listetyper i de skanna kirkebøkene er det ingen endringer.

Hvis jeg har forstått dette riktig, finner man for tiden skannede kirkebøker frem til følgende årstall:

- Døpte/fødte t.o.m. 1929
- Konfirmerte t.o.m. 1936
- Viede/borgerlige vigsler t.o.m. 1949
- Døde/begravede t.o.m. 1942
- Inn- og utflyttede t.o.m. 1922
- Inn- og utmeldte av statskirken t.o.m. 1922

Søketips

- Husk at det finnes andre kilder som kan kompensere til en viss grad for den klausulerte perioden. Se f.eks. Kari M. Schiøtz artikkel om kilder til dødsfall, der flere inneholder dødsfall opp mot vår tid.
- Bruk veiledningssidene som Arkivverket har, f.eks. «Finn skanna kirkebøker»: <https://www.digitalarkivet.no/content/1106/finn-skanna-kirkeb%C3%B8ker>
- Hvis man ikke får treff ved bruk av søkefunksjonen, kan man enten prøve alternative stavemåter (variantsøk fanger opp mange vanlige varianter, men ikke

alle), eller prøve bruk av trunkeringstegn men da må man skru av *variantsøk*. Her kan du lære mer om bruk av søketegn i Digitalarkivet:
<https://www.digitalarkivet.no/content/so-king-spesialtegn>

➤ Finner man likevel ikke vedkommende, kan man prøve å bla side for side gjennom kirkeboken, da transkriberte kilder kan ha usannsynlige stavfeil. Husk at man har som regel to alternativer å søke i, klokke-boken og ministerialboken.

Østfold

Hjem > Søk kirkebøker Norge > **Innhold** > kb20060210020529

Glemmen prestegjeld

Fødte og døpte - Glemmen sokn

1920-1929

1930-1939

1930 (s. 17) 1931 (s. 36) 1932 (s. 57) 1933 (s. 74) 1934 (s. 90) 1935 (s. 106) 1936 (s. 123) 1937 (s. 141)

1938 (s. 161) 1939 (s. 182)

Man ser tydelig hvilke kirkebøker er sperret når man klikker på «Innhold» menyen i den øverste lyseblå menylinjen når man har åpnet en skannet kirkebok. Låsesymbolet betyr at årgangen ennå ikke er åpen for publikum.

Ministerialbok for Glemmen prestegjeld 1871-1878 (0132Q) >

Arkiv: Glemmen prestekontor Kirkebøker

Bla i skannet utgave >

Fødte og døpte: 1871-1878 Bla >	Søk >	Konfirmerte: 1872-1878 Bla >	Ikke søkbar
Viiede: 1871-1878 Bla >	Søk >	Døde og begravde: 1871-1878 Bla >	Søk (1871-1878) >
Innflyttede: 1873-1878 Ikke skannet	Søk (1873-1878) >	Utflyttede: 1873-1878 Ikke skannet	Søk (1873-1878) >
Inn- og utflyttede: 1873-1878 Bla >	Ikke søkbar	Dødfødte: 1871-1878 Ikke skannet	Søk (1871-1878) >

Det er tydelig i menyen hvilke kirkebøker er søkbare, hvilke er kun skannede, og om man kan både søke og se den skannede kirkeboksiden.

Rygge prestekontor Kirkebøker

Ministerialbok

Ministerialbok nr.	Rygge prgj.	Rygge sokn	År	Protokoll	Første side	Innhold
1	Rygge prgj.	Rygge sokn	1725 - 1771	dp, ub, kf, vi, gr, tr, os, ns	Første side	Innhold
2	Rygge prgj.	Rygge sokn	1771 - 1814	dp, kf, vi, gr, va, os, al, ns	Første side	Innhold
3	Rygge prgj.	Rygge sokn	1814 - 1836	dp, kf, vi, gr, lf, uf, jf, ns	Første side	Innhold

Når man bruker «Søk etter skanna kirkebøker» menyen i Digitalarkivet, og velger et sogn, vil man få opp en komplett liste over kirkebøkene for det stedet, tydelig merket med hvilke typer protokoll boken inneholder, her ser vi noen av de eldste bindene fra Rygge. Man kan da gå rett til ønsket periode og type innføring, f.eks. kf = konfirmerte.

Man kan også bruke «Finn kilde» siden, velge tidsperiode, kategori og type kirkebok, format og ønsket sted fra menyen. Et alternativ, hvis man ikke finner ønsket person, er å prøve «Personsök», der mange av treffene vil være fra kirkebøker. For kanskje vedkommende ble født eller har bodd i et annet sogn enn du trodde.

Utvid ditt repertoar!

Prøv noe nytt, søk litt i kildetyper du ikke har brukt før! Bruk «Finn kilde» funksjonen, før inn tidsperioden og det geografiske området du jobber med, og gå på oppdagelsesferd i kirkebøkene!

Tips for slektsgranskere

Dødsfallsregistreringer

Marius Hellerud nevnte på slektskafeen i Trøgstad at [MyHeritage](#) har en samling dødsfall fra Norge som dekker perioden 1927 til 1941.

Jeg har sakset følgende opplysninger fra deres nettside:

«Norge Dødsfallsregistreringer

Denne samlingen inneholder indekserte poster med dødsfall fra 1927 til 1941 og tilhørende bilder av registre der disse dødsfallene ble registrert. De indekserte postene, for hver avdød person, inneholder navn, fødselsdato, kjønn, sivilstatus, bosted, dødsdato, begravelsesdato og gravsted. De tilknyttede bildene inneholder tilleggsinformasjon om den avdøde personen, for eksempel deres yrke. Dødsårsak og religiøs tilhørighet (kolonne 12 og 13 på de tilknyttede bildene) er redigert i samsvar med norske regler for personvern og databeskyttelse.

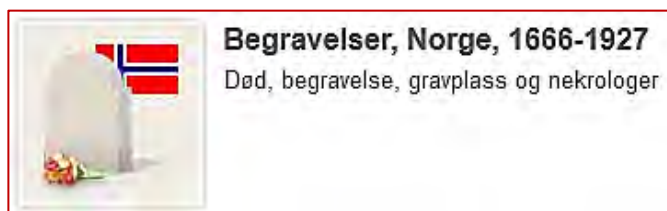
Tjenestemenn i Den evangelisk-lutherske kirke i Norge fikk instruks om å registrere alle dødsfall som skjedde i deres ansvarsområder på de forhåndstrykte skjemaene som finnes i denne samlingen, og disse ble videresendt til Statistisk sentralbyrå og deretter arkivert av Riksarkivet. Skjemaene ble ordnet av Riksarkivet etter fylke/kommune, og bare delvis ordnet etter sogn.

Denne samlingen er levert gjennom samarbeid med Riksarkivet.»

Kilden til disse postene er [Folkemengdens bevegelse](#), databaser fra Statistisk Sentralbyrå, som også finnes i Digitalarkivet under «Diverse kilder». Mange av disse er søkbare, men man får

kun den transkriberte versjonen der, da de skannede bildene er sperret.

[MyHeritage](#) har også en samling med begravelser fra 1600-tallet opp til 1927, disse er ikke dekkende for hele landet, kun et utvalg, men består likevel av over en million dokumenter.

Har man først et abonnement på [MyHeritage](#) er det verd å benytte seg av disse databaser.

Jeg viser her et eksempel fra en slekt jeg nettopp har jobbet med, slekten til en venninne fra Trøndelag. Jeg var på leting etter opplysninger om søsken til Anton Leksen, her ser vi dødsfallet til broren, Lorentz Anton Leksen.

Navn	Lorents Antonsen Leksen
Født	1896
Kjønn	Mann
Ektskapsstatus	Skilt
Bosted	📍 Agdenes, Sør-Trøndelag, Norway
Død	29. mar 1935
Begravelse	1935 📍 Agdenes Church, Agdenes, Norway
Linje #	7
Sekvens #	1010

Se originalen øverst på neste side:

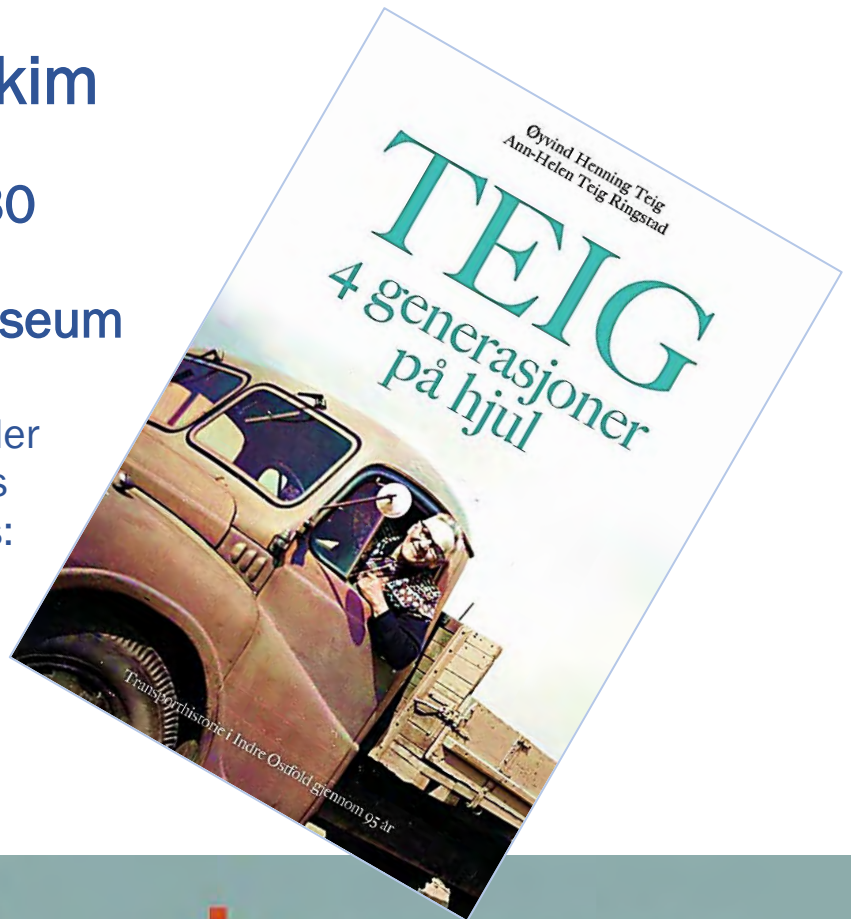

Medlemsmøte i Askim

torsdag 27. april kl. 18:30

i Randulfstua, Askim Museum

Ann-Helen Teig Ringstad forteller om hvordan boka om familiens transporthistorie så dagens lys: «Kan jeg skrive bok? Med en bunke notater og en eske med gamle bilder.»

SLEKT OG DATA

Kan jeg skrive bok?

Med en bunke notater og en eske med gamle bilder

Ann-Helen Teig Ringstad forteller om hvordan boka om familiens transporthistorie så dagens lys.

27. APRIL

2023

